

V I E N Y B Ė

71 M. 47 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1957 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 29 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 15 C.

Ka nutarė veiksniai?

Lapkričio 17 d., Washingtonė įvyko Liet. Laisvinimo Veiksnių pasitarimas, kuriame dalyvavo: L. Šimutis, dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla, ALTo Vykdomojo Komiteto nariai; dr. A. Trimakas, dr. J. Stiklorius ir H. Blazas, VLIKo Prezidiumo nariai; V. Sidzikauskas ir J. Audėnas, Liet. Laisvės Komiteto nariai, M. Kižytė, ALT Inform. Biuro direktorė ir K. Škirpa, VLIKo grupių konsolidacijai siekti komisijos pirmininkas. Be to, kai kuriuos klausimus svarstant, į posėdį buvo atsilankęs stebėtoju p. J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtonė ir kan. dr. J. Končius, Balfo pirmininkas.

Pasitarime buvo konstatuota, kad paskutiniai įvykiai tarptautinėje politikoje pastatė Laisvuosius Vakarus prieš naujas rimtas problemas, kurios skatina Vakariečių santūrumą Sovietų Sąjungos pavergtų tautų atžvilgiu. Tačiau prezidento Eisenhowerio paskutiniai pareiškimai, kad JAV sieks teisingos taikos, o taip pat atsakingų JAV pareigūnų pareiškimai lietuviškiems veiksniams, rodo, kad pavergtųjų išlaisvinimas pasilieka Vakariečių tarptautinės politikos siekimu, kurio teisingai neišsprendus negali būti visuotinos teisingos taikos ir saugumo.

Veiksniai įvertinę dabartines sąlygas, kurios reikalauja Lietuvos laisvinimo pastangų padidinimo ir veiklos glaudesnio koordinavimo, nusistato Lietuvos laisvinimo siekti ir toliau kiekvienam veiksmui prieinamame sektoriuje visomis turimomis priemonėmis, prašant ir reikalaujant pavergtųjų kraštų laisvinimą laikyti teisėtų tarptautinės politikos tikslu ir jo siekti kiekviena proga.

Aktyviai dalyvauti Pavergtų Europos Tautų Seimo darbuose.

Visuomenę plačiau ir nuolat apie Lietuvos laisvinimo darbus informuoti, pasitarimas sudarė informaciją ir spaudos komisiją, į kurią pakviesti: M. Kižytė, nuo ALTo; H. Blazas, nuo VLIKo ir M. Brakas, nuo L. Laisvės Komiteto.

Veiksniai kviečia ir skatina visuomenę keturiasdešimtąją Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį kuo iškilmingiau ir prasmingiau visame pasaulyje minėti ir ta proga sukaupti dvasines ir medžiagines jėgas Lietuvos laisvinimo kovai tęsti iki visiško Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo.



PIRMASIS SNIEGAS VILNIUJE

AR AMERIKA PASIRYŽUSI ŽŪTI UŽ MIUNCHENĄ ?

Praėjusią savaitę Chruščiovas buvo išsikvietęs į Kremlių amerikiečių žurnalistus, kad galėtų jiems išdrožti tokią kalbą:

“Nežiūrint ką amerikiečių kariškiai saktų, Sovietų Sąjunga turi visišką persvarą raketų srityje. Mes galime sunaikinti bazes Europoje, Azijoje ir Afrikoje. Lėktuvai jau atgyveno savo dienas. Kiek bombonešių galės prasiskverbti pro mūsų gynybos linijas, kad galėtų numesti bombas? Priešingai, mūsų balistiniai pabūklai neprašaus pro šalį. Mūsų povandeniniai laivai gali užblokuoti Amerikos uostus ir bombarduoti jos didžiuosius

Vienybės korespondento Europoje

miestus. Mūsų raketos gali pasiekti bet koki taikinį. Amerikos gyvybiniai centrai yra tokiam pat pavojuje, kaip ir NATO bazės.”

Chruščiovo išdėstyti punktai jau seniai kelia nerimą vakarų politikams.

Kodėl šis nerimas?

1949 metų pavasarį, pasirašant Atlanto paktą, Amerika turėjo atominių ginklų monopolį, kuris buvo tikro pakto pagrindas: Sovietų agresijos atveju Amerika žadėjo atsakyti “masyvinėmis represijomis”. Amerika tada dar nebijojo re-

presijų iš Sovietų pusės. Tokia Amerikos galybė pakto nariams buvo geriausia garantija.

Tačiau nuo 1949 metų Amerika palaipsniui pradėjo netekti atominių ginklų monopolio ir persvaros ore. Jos represinis pajėgumas šiandien Europos kraštams darosi abejotinu, ypač po to, kai rusai išbandė tolimo skridimo raketą, galinčias pasiekti Amerikos kontinentą.

Vokiečių atominis mokslininkas von Weizsacker drįso atvirai pastatyti tokį klausimą:

Tesinys 4 psl.

Franco flirtuoja su Sovietais...

Nuo to laiko kai Sovietų sputnikai skrieja aplink žemę, fašistiniame Madride šis tas pasikeitė.

Pirmą kartą Ispanijoje leista viešai pardavinėti iš Maskvos oro paštu atsiunčiamą Pradvą ir ispanai jau gauna vizas lankytis Sovietų Sąjungoje bei kituose komunistiniuose kraštuose.

Neseniai savo kalboje gen. Franco nubrėžė paralelę tarp Sovietų-Ispanijos režimų, padarydamas išvadą, kad tik prie autoritetinių režimų, pagrįstų “drausme ir tvarka” yra galimi techniniai laimėjimai. Jis net bandė pasijuokti iš Amerikos.

Praėjusiais metais Franco buvo išstotęs Ispanijos kandidatūrą į Atlanto sąjungą, tuo pačiu laiku užmegsdamas derybas su Sovietais dėl Ispanijos aukso grąžinimo. Tada buvo manyta, kad šias derybas jis pradėjo tyčia norėdamas padaryti spaudimą į vakariečius ir gauti iš Amerikos pagalbos. Šiandien aišku, kad Franco siekė priešingų rezultatų. Išstotdamas kandidatūrą, jis norėjo suvilioti Sovietus. Franco yra žinomas kaip dvigubo žaidimo specialistas. Net Hitleris jo nemėgo: “Geriau jau duociau ištraukti visus savo dantis, negu antrą kartą pakęsti ginčą su Francu!”

Saltasis ispanų-sovietų karas yra pasibaigęs ir šiais metais Franco nebeatnaujino kandidatūros į Nato. Jis pasirašė prekybos sutartis su Lenkija ir Čekoslovakija, gi dabar siekia normalizuoti santykius su Sovietų Sąjunga.

Franco šiandien apie Sovietų Sąjungą kalba, kaip realizmo politiką ir jau pasisakė už Vokietijos neutralizaciją.

Eisenhoweris staiga susirgo

Prezidentas Eisenhoweris pirmadienį sutikdamas Washingtono aerodrome Maroko karalių Mohamedą V, nusišalė ir, grįžęs į Baltuosius Rūmus, taip susirgo, kad vakare nebegalėjo dalyvauti karaliaus garbei suruoštame bankete. Eisenhowerį pavadavo viceprezidentas Nixonas.

Gydytojams įsakius ilsėtis, tuojau buvo atidėta kelionė į Clevelandą, kur prezidentas turėjo pasakyti trečiąją kalbą tautai. Manoma, kad prezidentas negalės dalyvauti nei NATO konferencijoje Paryžiuje.

Gydytojai sako, kad liga nepavojinga.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1936

Business Office:
111 Ave. Brooklyn 11,
New York 17, N.Y.
Second Class Matter
at the Post
Office at New York, N.Y.
Postmaster: PAID IN USA
and other countries
Subscription Rates on appli-

ALENA DEVENIENĖ I
SLA VICEPREZIDENTUS

Lietuvos laisvinimo veiksmiai nebuvo padarę klaidos, išrinkdami Aleną Devenienę savo pirmininke. Šia energinga, sumania ir didelio politinio bei visuomeninio patyrimo veikėja gali didžiulius bei kuri mūsų organizacijai.

Nenuostabu, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje tuo jau pasigedó Alenos Devenienės, kuri išvykdama į Europą buvo priversta pasitraukti iš SLA išdo globėjos pareigų. Būdama sąžininga veikėja, Devenienė, betgi, nematė, kaip ji galėtų būti lygiai pareiginga ir ten Europoje, ir čia Amerikoje.

Deja, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje negalėjo nepajusti moralinės skriaudos: Vykdomoji Taryba neteko dinamiškos ir iš dalies nepamainomos veikėjos. Bet štai Devenienė, išbuvusi dvejus metus VLIKO Vykdomosios Tarybos pirmininke, grįžta į Ameriką, ir SLA ketvirtasis apskritis ją nominuoja viceprezidento pareigoms.

Tuo būdu SLA nariai ir veikėjai Connecticut valstybėje padarė tai, ko faktinal tikėjosi ir laukė SLA nariai ir veikėjai visoje Amerikoje. A. Devenienė, SLA viceprezidento pareigose, faktinal galės būti naudingesnė Susivienijimui, negu išdo globėjos pareigose. SLA prezidentas vadovauja seimams ir taryboms, kai tuo tarpu viceprezidentas -- visoms komisijoms, nekalbant jau apie kvalifikacijas, prireikus, eiti paties prezidento pareigas.

Bet svarbiausias reikalas Aleną Devenienę nominuoti ir paskiau išrinkti SLA viceprezidento pareigoms yra šis: Ji, šit pirmo Nepriklausomos Lietuvos valstybės pasiuntinio Amerikoje duktė, turi ne tik patyrimą ir kvalifikacijas, bet taip pat neabejotiną moralinį stažą tam atsakomam darbu. Būdama tikra ta žodžio prasme liberalė, Alena Devenienė, labiau negu kitas iš nominuojamųjų toms pareigoms, yra užsitarnavusi SLA narių pasitikėjimo.

Kita vertus, Alena Devenienė, gyvendama netoli SLA centro, be to, būdama ekonomiškai nepriklausoma, taip pat galės būti naudingesnė už kitus štai broliška ir liberališkai mūsų organizacijai.

Štai kodėl mes nuoširdžiai sveikiname SLA ketvirtąjį apskritį, rekomenduojanti Aleną Devenienę toms garbingoms SLA viceprezidento pareigoms.

ATSAKYMAS LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ
INVALIDŲ DRAUGIJOS VALDYBAI

Zurnalo Santarvė trečiame numeryje tilpo mano straipsnis "Apie didvyrius ir didvyriškumą". To straipsnio dalį spalio 4 d. perspaudino Vienybė, antrašte -- "Nustokime žudę didvyrius". Tame straipsnyje rašiau, kad mūsų didvyriškumo supratimas per daug vienšališkas, kad mes tik verkšlename ir matome ne pergale, o vien mirtį, kad gerbiame tik žuvusius, o užmiršome gyvuosius didvyrius. Rašiau, kad didvyriškumą, ar kitaip išreiškiant, nuopelnus tėvynei, suplakėme su kančia ir kad nuopelnus tėvynei ne atliktais darbais, o kančia matuojame. Minčiai pailiustruoti pasakiau, kad per tautos švenčių minėjimus garbės prezidiumuose kovotojų atstovauja invalidas ar politinis kalinys, gi Vyčio Kryžiaus kavalierius, tikrasis didvyriškumo simbolis, liko užmirštas. Prie to pridėjau, jog ir invalidų tarpe yra Vyčio Kryžiaus kavalierius, bet bendrai imant, sveikatos nustojimas dėl tėvynės ar tai kare, ar kalėjime, nėra nuopelnas, atseit didvyriškumas, o tik nelaimė.

Dėl šių mano minčių pasijuto skaudžiai paliesti mūsų karo invalidai ir lapkričio 15 d. atsakymą man "Vienybėje" įdėjo Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija. Invalidai stebisi, kaip aš galėjus toki, juos žeminantį, straipsnį parašyti, o "Santarvės" ir "Vienybės" redaktoriai be komentarų dėti. Dėl to galiu atsakyti, jog galėjau parašyti tik todėl, kad man didvyriškumo problemos ir jaunimo paruošimas ateties kovoms labai rūpi. Iš savo pusės aš stebiuosi, jog tos problemos nerūpi invalidams. Jie nesidžiaugia, kad tos problemos keliamos, o bando jų skleidimą

užgniaužti. Kai dėl redaktorių, mano straipsnį įdėjusių, aš manau, kad dėjo todėl, jog ir jiems tos problemos rūpi ir, kad jie moka ne vien skaityti, bet ir suprasti, kas parašyta. Galiu invalidams užtikrinti, jog redaktoriai nebūtų to straipsnio dėję, jeigu ten būtų buvę įžaidinėjami invalidai, o ir skaitytojai tokio nachališkumo nebūtų pakentę.

Invalidai sako, kad jie į jokių prezidiumus nesiveržia ir išdidžiai tas vietas užleidžia "tokiems ponams Gražuliams ir jo supraštams "didvyriams". Niekada nesakiau, kad invalidai į prezidiumus veržiasi, ar kad jie neverti ten sėdėti. Per visą straipsnį vedžiau mintį, jog užmiršti liko Vyčio Kryžiaus Kavalieriai. Dėl šito nebūtų ko išzeisti invalidams. Bet jie išzeidė, vadina mane "tokiu ponu", o mano suprastą didvyrių į kabutes deda. Nežinau, ką reiškia pasakymas "toks ponas". Gal koks burliokas, gal koks bausis niekadėjas? Nežinau ir nesijaudinu. Tačiau dėl į kabutes įdėto didvyrio negaliu tylėti. Mano suprasti didvyriai yra tie, kuriuos didvyriais suprato Lietuvos vyriausybė ir už jų žygius juos Vyčio Kryžiais atzymėjo. Ir tai mano straipsnyje ne užuominomis, bet aiškiais žodžiais pasakya. Bet jie, Vyčio Kryžiaus Kavalieriai, invalidams tėra didvyriai kabutėse. Prieš toki Vyčio Kryžiaus kavalieriaus išjuokimą čia tenka griežtai protestuoti. Valia manyti, kad nėra kitų didvyrių, kaip tik mes, invalidai, bet nedera to skelbti.

Aš rašiau, kad sveikatos nustojimas tėra nelaimė. Invalidai su tuo griežtai nesutinka, atseit mano, jog tai nuopelnas tėvynei -- didvyriškumas. Dėl šito

būtų galima ginčytis, jeigu jie mėgintų įrodyti, kad sužeidimas lygus didvyriškam žygiui. Tačiau vietoj to jie tik sako, kad jie kovėsi ne dėl atsižymėjimo ženklų, bet dėl tautos laisvės. To nereikėjo nei sakyti, tas savaime aišku, ir tai tik meta šešėlių jū ginklo draugams. Galima pamanyti, jog Vyčio Kryžiaus kavalieriai ir visi kiti savanoriai stojo kovon ne dėl tautos laisvės, o kad tik pasižymėti. Sakiau straipsnyje ir dabar kartojau, jog sveikatos nustojimas tėra nelaimė. Tiesa, dažnai karys būna sužeidžiamas kovoje, kurioje jis savo pavyzdžiu įkvėpė valią laimėti. Už tai ir ne už žaidžias jis būna apdovanotas. Tokių yra daug ir mūsų invalidų tarpe. Bet karys esti sužeidžiamas net užfrontėje, atsitiktinai. Todėl sužeidimas aplamai yra nelaimė. Ir tame fakte nieko nėra įzeidžiančio.

Invalidai sakosi neprašę užuojautos ir paramos iš manęs ir redaktorių, straipsnį įdėjusių. Gražu, kad tokie kuklūs. Pažinau ne vieną karo invalidą asmeniškai. Visi jie buvo kuklūs, savo žygiais nesigyrė į didvyrius nepretendavo ir tos garbės laimingesniems ginklo draugams nepavydėjo. Tikiu, kad tokiais jie ir išliko, nežiūrint to, kad jų draugijos valdyba nori parodyti juos pavydžiais garbėtroškėmis besityčiojančiais iš ginklo draugų.

Karo invalidus gerbia visos tautos. Gerbia ne dėl kokių nuopelnų, ar kad jie visi didvyriais būtų -- gerbia todėl, kad karo invalidas yra gyvas simbolis tų aukų, kurias tauta sudėjo dėl laisvės. Tačiau invalidų draugijos valdyba be šio gražaus simbolio dar ir didvyriais save laiko. Invalido prasmė yra dve-

jopa, kaip karo invalidas jis yra institucija -- tautos šventovė, kaip asmuo jis yra nelaimės ištiktas žmogus, nustojęs sveikatos tautos tarnyboje. Laisvoje tautoje vyriausybė rūpinasi dėl tėvynės sveikatą praradusiais, šiuo metu ta pareiga tenka visiems valstybės piliečiams. Kaip invalidai suprato pareigą kovon dėl tėvynės stoti, taip mes suprantame pareigą juos užjausti ir remti ir tai darysime neatsižvelgdami ar to jie prašo ar ne.

Zodis invalidas man visuomet buvo brangus ir šventas, niekada nesu jo net užuomina pažeidęs. Ir jei kas invalidus zemina, tai tik pati Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugijos valdyba. Tokių žemų įtarimų, kurių invalidų adresu pabėrė jų valdyba, mūsų garbingieji karo invalidai tikrai neužsitarnavo ir jeigu jau reikia invalidų garbę nuo ko nors ginti, tai tik nuo jų pačių draugijos valdybos. Man labai nemalonu, kad zodis invalidas, išreiškias taip brangų simbolį, teko čia karčiai linkniuoti. Todėl turiu pabrėžti, jog tai, ką pasakiau, sakiau ne invalidams, o žmonėms man atsakymą parašiusiems ir invalido vardą panaudojusiems mane ir savo ginklo draugus išjuokti.

Zalys Gražulis

Flint, Mich.

VALLY'S
Restaurant

Savininkai

JUOZAS VALKAUSKAS

ir

JONAS SRUGIS

Vieta, kurią lanko visi

senieji, čia gimusieji ir

naujieji lietuviai.

865 BANK STREET

WATERBURY, CONN.

Tel. Plaza 3-9838

PATI PATKIMIAUSIA FIRMA SIŪSTI SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ,
LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITAS SSSR DALIS

PARCELS TO RUSSIA, Inc.

Veikia pagal specialų susitarimą su Inturist Masivoje

1530 Bedford Ave Brooklyn 16, N.Y. Tel. INgersol 7-7272, 7-6465

PRIĖMIMO PUNKTAS

NEW YORK CITY, 78 SECOND AVĖ., Tel. OR 4-1540

Galite siųsti tik naujus daiktus.

Galite siųsti medžiagas drabužiams, naujus drabužius, avalynę, odas, siuvas masinas, rašomas mašines, muzikos instrumentus, maisto produktus, vaistus ir visokius kitus daiktus:

Galite atnešti savo siuntinius į bet kurią mūsų įstaigą o taip pat galite atsiųsti paštu. Paštu gauti jūsų daiktai persiuntimui į SSSR, čia mūsų įstaigose peržiūrimi, apskaičiuojamas maitas, persiuntimo išlaidos ir tuoj jums pasiunčiama sąskaita. Gavus jūsų patvirtinimą ir perlaidą, siuntinys tuojau pat išsiunčiamas adresatui.

Jūsų patogumui mūsų įstaigose galite siuntiniui gauti įvairiausių daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis. Siuntinį galite sudaryti atsilankę į mūsų įstaigą.

Siuntiniai išsiunčiami per 24 valandas nuo jų gavimo. Adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites. Oro paštu siuntiniai nuveina per 7 - 10 dienu.

Siuntinių pristatymas garantuojamas gavėjo parašu.

Jūs gaunate per mūsų įstaigą gavėjo pasirašytą kvitą.

Mūsų įstaigose dirba prityrę darbininkai ir jų yra tiek, kad kiekvienas klientas aptarnaujamas labai skubiai.

Jūsų siuntiniai mūsų įstaigose sutvarkomi, supakuojami taip tvarkingai, kad siuntinys adresatą pasiekia pilniausioje tvarkoje:

Mūsų įstaiga per ilgą veiklos metų eilę išsiuntė šimtus tūkstančių siuntinių ir visi siuntėjai mūsų įstaigų patarnavimu patenkinti. Todėl jūs su pasitikėjimu galite kreiptis į mūsų įstaigą.

PARCELS TO RUSSIA, Inc.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Ši įstaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val., šeštadieniais 9 - 4.

PRIĖMIMO PUNKTAS MANHATENE

78 SECOND AVENUE, NEW YORK CITY

MŪSŲ SKYRIAI:

DETROIT, MICH., 11601 Jos Campau Ave. TO 8-0298

HARTFORD, CONN., 651 Albany Ave., tel. CH 7-5164

LOS ANGELES, CAL. 121 S. Vermont Av., DU 5-6550

PHILADELPHIA, PA. 832 N. 7th St., tel. WA 3-1747

CHICAGO, ILLINOIS, 3741 W. 26th St., CR 7-2126

NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market St., MA 2-6937

APLINK Pasauli

* Tuniso prezidentas Bourguiba ir Maroko karalius Mohamed V pasiūlė tarpininkauti derybose tarp prancūzų ir Alžiro sukilėlių.

* Buvęs Amerikos ambasadorius Maskvoje Kennan, laikomas geriausiu specialistu sovietiniais klausimais, rekomenduoja neutralizuoti Vokietiją, atitraukiant kariuomenę iš Vakarų ir Rytų Vokietijos.

* Šiaurės Afrikos žydai kreipėsi į prezidentą Eisenhowerį, prašydami paveikti Maroko karalių Mohamedą, kuris šiuo metu lankosi Amerikoje, kad būtų

leista Moroko žydams vykti į Izraelį.

* Mao Tse Tungas ketino lankyti Lenkijoje, Vengrijoje ir Jugoslavijoje, bet Chruščiovas tam pasipriešino. Komunistinės Kinijos prezidentas grįžo į Pekiną.

* Sirija pasirodžiusi atstatyti normalius santykius su Amerika. Mat, Stevensonas kritikavo Dulles politiką Vidurio Rytuose ir tai iššaukė Eisenhowerio pritarimą.

* Popiežius Pijus XII ateinančių metų vasario mėn. dalyvaus Liurdo šimtmečio iškilmėse.



APOLIONIJA IR JONAS TAREILAI, Waterbury, Conn., netrukus (1958 m. vasario 2 d.) švenčia savo vedybų 63 metų sukaktį. Jonas Tareila, buvęs SLA prezidentas ir vienas žymiausių senosios kartos veikėjų, gimęs 1874 m. birželio 15 d. Puodžių km., Valkininkų valsč., Trakų apskr. Atvykęs į Ameriką 1892 m. Jonas ir Apolionija susituokė 1895 m. vasario 2 d. Užaugino ir išmokslino: Eleną, Mildą ir Kęstutį. Sūnus Kęstutis mirė 1953 m. Vyriausiąją dukterį Eleną tėvai leido į farmacijos mokyklą, ir 1919 m. Waterbury atidarė vaistinę. Vėliau Jonas Tareila taip pat išlaikė farmacisto kvotimus ir kartu su dukteria vadovavo vaistinei, kuri tebėra toje pačioje vietoje -- 826 Bank Street, Waterbury, Conn. -- nuo pat jos įsteigimo.

ZUBRUVKA

Importuota tikra vaistažolė
Pakelio kaina \$1.00

TREJANKA

Sudaryta iš 27 vaistažolių
Pakelio kaina \$1.00

VISOKIOS KITOS VAISTAŽOLĖS. PAKELIS \$1.00
Slyskite pinigų -- mes sumokame persiuntimą. Rašykite:
WORLD HERB CO., Dept. L
459 - 18th AVENUE NEWARK 3, NEW JERSEY

LATEST DIVIDEND
DECLARED AT THE
INCREASED RATE
of **3 1/4 %** a year

(3% regular plus 1/4 % extra)
Compounded
QUARTERLY

Save Here -- And Profit More -- Right Now!

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
2 CONVENIENT OFFICES:
135 Broadway at Bedford Avenue
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation

TIE SIUNTINIAI Į LIETUVĄ...

Jautri tema, ar žinote. Mūsų giminėse okupuotoje Lietuvoje arba Sibire skursta, nuplyšę ir badauja. Nedyvai, kad mes, išgirdę jų skundus, bėgame į krautuves, perkame, pakuojame ir siunčiame. Kaip malonu paskiau, kai gauni pilnus padėkos laiškus. Jautiesi laimingas, pagelbėjęs savo artimui, kurio tu negali pamatyti ir gal niekad nepamatysi.

Bet tai tik viena to pinigų pusė. Bepiga būdavo siūsti pagalbą savo giminėms į nepriklausomą Lietuvą. Tada žinojai, kad kiekvienas doleris, nušūstas motinai, broliui ar seseriai, buvo pagalba pačiai Lietuvai. Tada mes siūsdavome pagalbą net ir tiems, kuriems ji nebuvo reikalinga. O, taip sau. Ką amerikiečiui reikšial Tegu jie žino, kad mes, Amerikos lietuviai, dovanojam ir dar turime. Pagaliau, kaip jau sakytą, mes žinome, kad tos dovanos tenka Lietuvai kurią taip mylime.

Negalima sakyti, kad dabar mes nemylėtume Lietuvos. Dabar, kai ji svetimųjų užimta, kai ji negailestingai išnaudojama, mes ją dar labiau mylime. Rodos, imtum ir bent sapne grįžtum į tas pievas, kurias mažas būdamas bėgiojai. Taip kartais žmogus jos pasiilgsti. Ilgai mes iš ten nieko negirdėjome. Jokios, net mažiausios, žinėlės, iš artimųjų, kuriuos ten palikome. Ir kai staiga toje geležinėje tvoroje, skiriančioje mus nuo jų, atsirado plyšys, visi sužibrome. Ir tik betrukė, kad likusieji Lietuvoje paprašytų mūsų pagalbos.

Bet ar mes, siūsdami tuos siuntinius į Lietuvą, pagallvojamė, kad tuo būdu penime savo priešą? O reikia pasakyti, kad

mūsų priešas gudrus. Štai jis apsižiūrėjo, kad amerikiečiai siunčia savo giminėms senus drabužius. Tuojau naujas potvarkis: tik nauji drabužiai, tik naujos medžiagos tegalima siūsti į tą visko pilną darbininkų tėvynę. Išdidusis Sovietų Sąjungos pilietis vaikščioja nuplyšęs, neturį pinigų kostiumui ar batams nusipirkti, bet jeigu jau amerikietis nori jį apdovanoti, tai jis turi jam siūsti tik naujus dalykus...

Kita vertus, tie tarybinės šalies piliečiai, mūsų broliai ir seserys, taip pat išgudrėję. Štai viena mergina iš Alytaus rašo savo tetai į Brockton, Mass. -- "Tetule, aš noriu, kad tu atsiųstum šiuos dalykus: auskarus, karolius, rankinį aukso laikrodėlį, auksinį apyrankį, tris šilkinės suknelės, tris poras batailių, kurių viena pora būtų raudonos spalvos ir vestuvinę suknelę..."

Brocktono gyventoja tikrai buvo maniusi siūsti dovanų savo anūkei į Alytų, bet gavusi tokį laišką, nuleido rankas. Arba štai jaunas biznieriūš iš Philadelphijos. -- Jis prieš karą buvo nuvykęs į Lietuvą, kur besimokydamas lietuvių kalbos, susirado žmoną ir paskiau, jau karui kilus, įvairiais Odisėjo kekliais, grįžo į Ameriką. Dabar jo žmona rūpinasi, kaip išgelbėti motiną. O tuo tarpu jiedu siunčia visokias dovanas į Lietuvą. Tarp tų daugybės dovanų, Philadelphijos lietuvių porai kaštavusių keletą tūkstančių dolerių, buvo nušūstas net akordeonas. Ir ką jūs sakysite! Vyras, gavęs akordeoną, pasistatė namą...

Mūsų žmonės Lietuvoje verčiasi, kaip galėdami. Štai broliūš savo seseriai nusiuntė vaistų.

Sesuo nuėjo pas gydytoją, par davė vaistus ir už gautus pinigus nuvažiavo į Vilnių aplankyti savo sūnaus, studijuojančio archeologiją.

Viena žinoma laikraštininkė gaudavo laiškus iš tėviškės. Tuose laiškuose artimieji kai kada įdėdavo savo nuotraukas, iš kurių buvo galima matyti, kaip jie skurdžiai rengiasi. Laikraštininkė, iki šiol išleidusi siuntiniams apie 5,000 dolerių, dabar gauna nuotraukas ir džiaugiasi: Jos tėvai, broliai ir seserys nuo galvos iki kojų apsistaisę amerikoniškais drabužiais...

O laišškai iš Lietuvos, su tais pagalbos prašymais, tebe plaukia. Tegu jie vis dar labai atsargiai surašyti. Bet ir jie, tie laišku rašytojai, kaskart vis drąsesni. Pavyzdžiui, vaikas iš Vilniaus rašo savo dėdei į New Yorką. Rašo, kad Chruščiovas kalbėjęs apie draugiškas Tarybų Sąjungos ir Amerikos lenktynes technologijoje. Tai buvo dar prieš Sputniko paleidimą. Vaikinas gana atvirai parase: "Mes, dėdė, nenorime jūsų pralenkti, nes bijomės parodyti savo išplyšusius kelnių užpakalius... Gal komunistų cenzorius tuos laiškus skaito, o gal ir ne."

Negalima sakyti, kad žmonės iš Lietuvos, gaudami mūsų siuntinius, nemėgintų už tai atsilyginti. Štai viena šeima Amsterdame, New Yorko valstybėje, gauna siuntinį su puspalte kamine rūkytų lašinių... Kita šeima Brooklyne gauna pakietą iš Lietuvos. Dukterė išvynioja ir ką ji randa? -- Tautišką kostiumą, kurį ji buvo užmiršusi, bėgdama į Vakarus...

(t)

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAJANDA JAU 10 TUS METUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ LIETUVĮ DIDŽIOJO NEW-YORKO N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KURIS IEŠKO ATSIGAITVIMMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.

ŠEŠTADIENIS NUO 4:00 IKI 5:00 VALER

STOTIS WEVD
(1330 KIL. IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS - JOKŪBAS J.

STUKAS

1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J.
WA 6325

TARP PICASSO IR RUKŠTELĖS

Nuostabios Draugo pažiuros į meną.- Komunistai per Life garsina Picasso.- Dailininkas Rukštelė žiūri ir šetono talką.

LIFE spalio 18 d. numeryje P. Picasso parodos proga ši garsusį dailininką savo skaitytojams pristatė kaip "colossus of modern painting". Už mėnesio DRAUGAS paskelbė A. Rukštelės straipsnį, kuriame teigiama, kad "komunistai stengėsi Picasso - dailininką kelti į padanges, padaryti jį meno genijum, o per jo meną užkrėsti pasaulį... Nesuskaičiuojamos sumos pinigų, mestos Picasso ir jo bendrininkų (kaipo dailininkų) populiarinimui ir augstinimui, savo pasiekė".

Toliau Rukštelė teigia: "Kai kas, analizuodami satanizmo veiklą, randa, kad Picasso yra tos veiklos įtakojė."

Tą nuostabų straipsnį DRAUGO redakcija palydi vėlykinių džiaugsmu dvelkinančia pastaba, kad tas, anot Rukštelės, "šetono išpera" Picasso pradėjęs rodyti pasitaismo žymių. Jis padaręs Manzier Katedrai 62 vitražų, esąs nutolęs nuo partijos linijos ir net "rodas nekantrumo dėl jo naujų darbų puolimo iš komunistų pusės."

Jei toks rašinys būtų tilpęs DRAUGO juokų skyriuje, dienraščiui galima būtų sveikinti su pastangomis kiek pagerinti savo humorą. Deja, straipsnis tilpo vadinamam "kultūriniam" priede ir turi pretenzių būti vertinamas rimtai.

Zinoma, sunku diskutuoti, jei iš vienos pusės stovi meno istorijon jau lėjęs Picasso, o iš kitos pusės Rukštelė, kuris neturi jokių šansų patekti ton istorijon, kad ir su "satanizmo" pagalba!

Apie ką lieka ginčytis? Apie Picasso komunizmą? Tiesa, jis iki Vengrijos sukilimo buvo prancūzų kompartijos narys, tačiau kompartija neišmetė nė vieno cento jo "populiarinimui" dėl tos paprastos priežasties, kad Picasso jau buvo tada žinomas, kada apie Lenina dar niekas nekalbėjo. Antra, Sovietų Sąjungoje į mo-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

dernų meną žiūrima kaip į buržuazijos supuvimo įrodymą. Ten pasisekimo turi tokie dailininkai, kurie nieko naujo nebeįleško. Vienintėlis Picasso kūrinys, kuris susilaukė pripažinimo iš sojietų meno diktatorių pusės buvo jo talkos balandis. Todėl aiškinti, kaip tai daro DRAUGAS, kad Picasso "rodas nekantrumo dėl jo naujų darbų puolimo iš komunistų pusės" yra tikra nesąmonė. Picasso su kritika nesiskaito. O paskutiniųjų metų įvykiai Lenkijoje, Vengrijoje ir net pačioje Rusijoje vaizdžiai sako, kad vienintėlis rimtas pavojus komunizmui grėšia iš pačių jų intelektualų ir menininkų tarpo. Iš žmonių, kurie yra nepatenkinti nusistovėjusiom formom ir įleško nauju.

Sia proga įdomu pastebėti, kad A. Rukštelė yra vienas iš Chicagoje labai aktyvios mūsų dailininkų grupės veikėjų. Toji grupė neseniai įžulė namuose atidarė Čiurlionio vardo galeriją. Tos galerijos tikslas yra atrinkti geriausius mūsų dailininkų paveikslus, juos atpirkti už iš visuomenės surinktus pinigus ir atėjus laikui grąžinti Nepriklausomai Lietuvai. Tikslas labai gražus, bet priemonės, kuriomis jis siekiamas sukelia kai kurių abejonių. Pavyzdžiui, pavyzdžiui, paveikslams iš pirmosios parodos galerijai atrinkti komisijon buvo pakviesti ir trys parodos dalyviai A. Varnas, A. Skupas ir M. Šileikis. Ar po to reikia stebėtis, kad atrinktų paveikslų tarpe buvo ir po vieną jų paveikslą. Tai žinoma labai "demokratiška", bet vargiai tikslinga žiūrėti iš meninio taško.

Beje, iš paveikslų pavadinimų: Lalveliai, Klaipešos uosto peizažas, Prerijos rudenį, Namai, Žiema, jau matyti kokio jie pobūdžio ir, aišku, su Čiurlioniu nieko bendro neturi.

Kokia dvasia viešpatauja toje vadinamoje čikagiškėje Čiurlionio galerijoje matyti ne tik iš Rukštelės straipsnio, bet ir dailininkams išsiuntinėto pakvietimo joje dalyvauti ketvirtos pastabos: "kūriniai negali pažvelsti meno, tautinių ir religinių jausmų." Esu tikras, kad tais punktais remiantis paties Čiurlionio paveikslai nebūtų galerijon priimti. Juk Čiurlionis savo laikams buvo labai "modernus". Jis nebijojo, kaip Picasso, papūsti prieš vėją. Už tai juo dabar didžiuojamės, bet į jo vardo galeriją Chicagoje pageldaujami ramūs vaizdeliai, nekelią jokių problemų avelių tarpe. Pieškit, vyrūčiai, iš atminties ar atviručių Lietuvos vaizdelius!

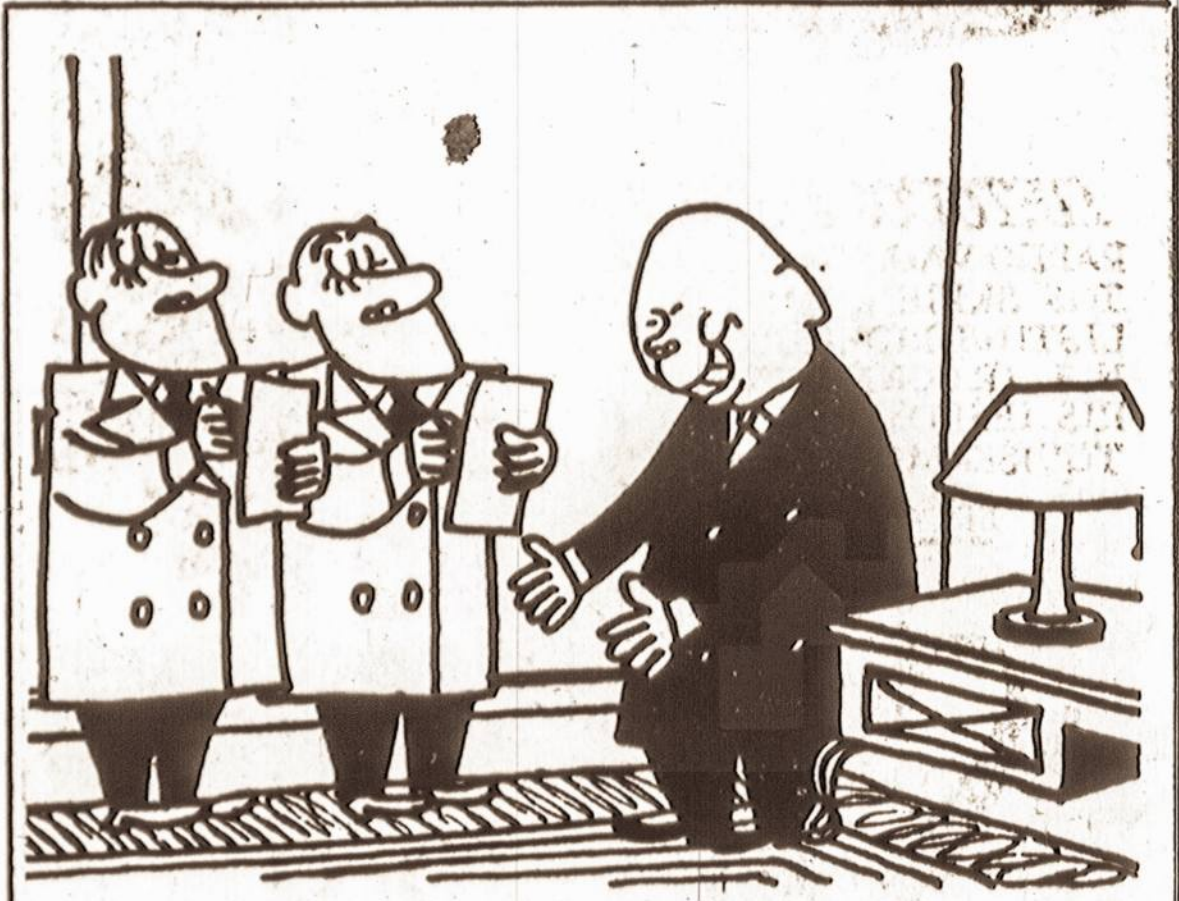
Ar netragiška, kad tuo metu kai Lietuvoje, kur yra ir dabar veikianti tikroji Čiurlionio galerija, po truputį atleidžiami varžtai menininkams, vadinamam laisvės krašte Amerikoje remiami tie dailininkai, kurie galėjo pasilikti Lietuvoje, o tie kurie kaip Picasso ir Čiurlionis įleško naujų priemonių, naujų būdų savo gyvenamo laikotarpio dvasiai išreikšti, kurie nemano, kad kiekvienas paveikslas turi būti ir "teigiamas" įnašas į patriotizmą ar religinį gyvenimą, tie yra įtariamai "satanizmu" ir pan.

Jei taip, ar nevertėtų čikagiškę Čiurlionio galeriją pavadinti kaip nors tikslingiau, pavyzdžiui, jai duoti žinomo kovotojo su šetonu tėvo J. Bružiko S. J. vardą?

Minėjimas

Philadelphia, Pa. - Lapkričio 30 d. šv. Andriejaus parapijos salėje (Wallace ir 19 gatvių kampas) įvyks kariuomenės šventės minėjimas.

Minėjime tars žodį dr. Vincas Trumpa iš Washingtono, D. C. Koncertinę dalį išpildys operos solistė Vincė Jonuškaitė ir pianistas A. Mrozinkas. Po minėjimo bus šokiai. (vk)



Chruščiovas laikraštiniams: -- Aš esu už talką su raketomis ir vandeniline bomba...

AR AMERIKA PASIRYŽUSI...

Tiesinys iš 1 psl.

"Ar Amerika pasiryžusi rizikuoti savo miestų sunaikinimu, kad apginti, pavyzdžiui, Miuncheną nuo priešo bombų?"

Panašus klausimas, tik kitot formoj, prieš 6 mėnesius buvo pastatytas prancūzų maršalo Juin. NATO nariai, Europos valstybės, šiandien nesijaučia užtenkamai apsaugoti atominiiais ginklais, kurių nei jie, nei NATO vadovybė neturi ir jų panaudojimas pirmuoju agresijos momentu darosi abejotinas, gi vėliau galėtų sunaikinti užpuoliką kartu su besiginančiu.

Niekad dar Europos valstybės nesijautė išstatytos į tokį didelį pavojų ir niekad jos taip neabejojo amerikiečių gynyba, kaip šiandien, jog prezidentas Eisenhoweris nutarė pats asmeniškai dalyvauti ateinanči mėnesį NATO konferencijoje Paryžiuje. Jis bandys pašalinti tas abejones, sustiprinti pasitikėjimą ir pakartoti Amerikos pasiryžimą ginti savo sąjungininkus, net jei tektų jai pačiai žūti.

Bet ši kartą Europos valstybės iš prezidento Eisenhowerio laukia ne žodinių pažadų, bet konkrečių veiksmų. Jos jausis saugiau, jei Amerika joms patikės atominius ginklus ir balistinius pabūklus, suteikdama galimybę pačiai Europai gintis nuo Sovietų užpuolimo.

Ar Amerika pasiryžusi tokiam žestui? Bent šiuo metu atsakymas yra neigiamas. Net pakeltus MacMahon įstatymą, kuris draudžia išduoti atomines paslaptis kitoms valstybėms, anot senatoriaus Saltonstall, Amerikos prezidentas arba jo įgaliotas asmuo pasilikis teisę nuspręsti šių ginklų, kurie bus sukrauti Europoje, panaudojimą.

Kodėl šis užsispyrimas? Ar baimė, kad tų ginklų paslaptis neišvengt Sovietų šnipai? Ne. Tikrenybėj Amerika irgi abejoja savo sąjungininkų pasiaukojimu, kaip šie abejoja Amerikos pasiaukojimu.

Tol kol Amerika dar neturi tolmo skridimo raketų, galinčių iš Amerikos pasiekti Rusijos miestus, jos represijų galybė ir pačios saugumas bus pagrįstas užsienyje įsteigto-

mis bazėmis, iš kurių vidutinio nuotolio raketomis galima bus atsakyti į Sovietų grasinimus. Nes šios raketos, išdėstytos arti Sovietų sienų esančiose bazėse, atliks tokį pat vaidmenį, kaip Sovietų raketos galinčios tris kartus toliau nukristi. Tad Europos bazės šiandien yra labiau, kaip niekad, reikalingos lygsvaros išlaikymui.

Tačiau Chruščiovas sako: "NATO bazės yra taip arti Rusijos, kaip Rusija arti jų." Kitais sakant, koncentravimas Europoje represinių ginklų Europos valstybės išstato dar didesniai pavojui iš Sovietų pusės.

Prileiskime, kad amerikiečių raketos bus pavestos tiesioginei Europos valstybių dispozicijai. Galima įsivaizduoti, kad Sovietai tuoj pasiskubins įteikti ultimatumą, grasinami visišku sunaikinimu, kad tik Europos valstybės paskelbtų savo neutralumą Sovietų Sąjungos ir Amerikos konflikto atveju. Chruščiovas galės pasakyti: "Nesikiškite į mūsų ginčą su Amerika ir jums nieko neatsitiks."

Kokią poziciją tada užims Europon valstybės?

Kaip tik to Amerika šiandien ir nori žinoti. Ir kadangi Europos kapituliacija nugriautų Ameriką, ji nenori europiečiams duoti progos atsakyti į šį klausimą. Ji nori patį atsakyti Sovietams, pasilaikydama bazes ir raketų savo rankoje.

Sovietų stiprėjimas sukėlė nepasitikėjimą vienu kitais. Išstatyti vienodam pavojui, Atlanto pakto nariai reikalingi abipusio pasiaukojimo.

Tai bus pats svarbiausias klausimas, kurį reikės išspręsti ateinanči mėnesį NATO konferencijoje. Bet tas galės būti pasiekta, jei tarp Atlanto pakto valstybių įsiviešpataus tikra vienybė ir bus viena užsienio politika.

Šiandien to nėra. Prancūzijos politika susilpnino atlantinę bendruomenę ekonomikai, politiškai, kariškai ir morališkai. Kariadama Alžire, Prancūzija beveik visą savo armiją turi laikyti Afrikoje, neduodama NATUI pažadėtų divizijų ir negalėdama esamu apginkluoti moderniais ginklais.

Skaitytojau, laikas
pagalvoti apie

VIENYBĖS

užsiprenumeravimą
1958-tiesiems metams!

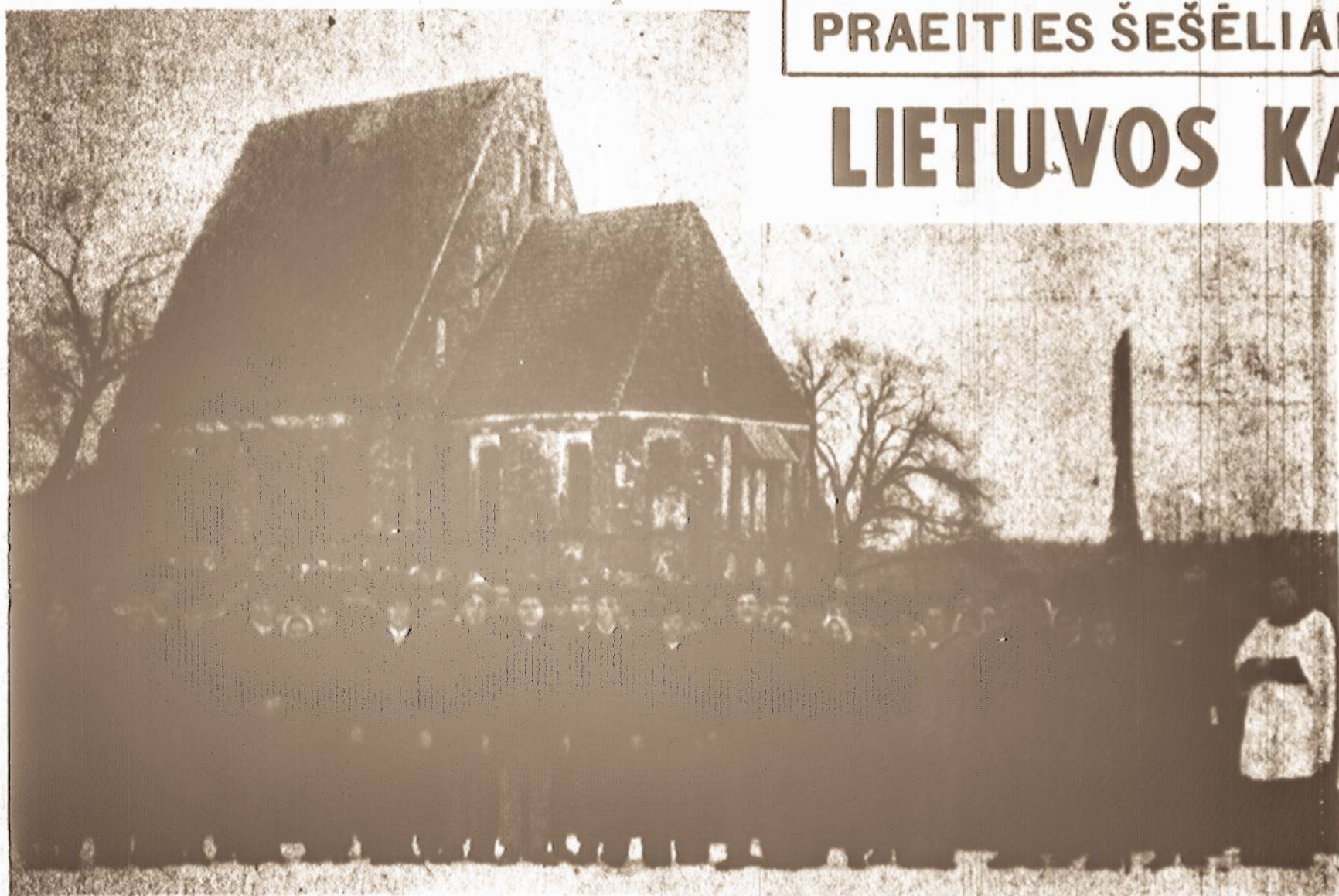
PRENUMERATA METAMS 7.00 DOL.

SPECIALIOS NUOLAIDOS teikiamos visiems skaitytojams, kurie iki SAUSIO 1 D. atsiunčia Vienybę 10 dol. iš anksto sumokėdami prenumeratą už DVEJUS METUS, arba be savo metinės prenumeratos, atsiunčia Vienybę VIENĄ NAUJĄ SKAITYTOJĄ.

VIENYBĖ, 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

PRAEITIES ŠEŠĖLIAI

LIETUVOS KARIUOMENĖ KURIASI



1919 m. sausio 6 d. Zapiškyje susiorganizavęs savanorių būrys žygiuoja ginti Lietuvos. Prie vėliavos būrio organizatorius Jurgis Zitinevičius su dukterimi Jadvyga (laiko vėliava).

Mūsų kariuomenė turi ilgą ir garbingą praeitį. Pirmosios jungtinės Lietuvos kariuomenės kautynės įvyko dar 1236 m.: lietuvių kariuomenė ties Saule sumušė vokiečių kalavijininkų ordino kariuomenę, tuomet vieną pavyzdgingiausių Europoje.

Begrįžiant Lietuvį Lenkų valstybei, ir ir nyko drauge su ja ir Lietuvos kariuomenė. Paskutinio Lietuvos Lenkijos padalinimo 1795 metus reikia laikyti ir paskutiniais senosios Lietuvos valstybės ir kariuomenės gyvavimo metais.

Per Napoleono karus ir vėliau, per 1831 ir 1863 metų sukilimus, dar gyvai pasireiškia senosios Lietuvos valstybės idėja. Drauge su ja kaskart atgyja ir Lietuvos kariuomenė. 1863 m. gen. štabo pulk. Siemakauskiui ir kitiems pavyksta iš sukilėlių suorganizuoti 9 pėstininkų batalionus su raitininkais, iš viso apie 2,500 vyrų. Sunkiose kautynėse netoli Biržų ta maža kariuomenė rusų buvo nugalėta.

Po minėtų sukilimų rusų valdymas ilgus metus neleido pasireikšti Lietuvos valstybingumui, atseit ir kariuomenei. Lietuvos kariuomenės idėja ėmė reikštis, tik didžiajam karui atėjus, ypač, kai pradėjo rodytis senosios Rusijos galybės žlugimo žymės.

Lietuvių tremtinių Rusijoje per Didįjį karą susiorganizavimas leido lietuviams mėginti sukurti savo kariuomenę. Tai pavyko 1917 m., kai pirmoji (vadinamoji Kerensko) revoliucija sugriovė seną Rusijos monarchiją. Tuomet lietuvių visuomenė, šalia visų kitų pastangų dėl nepriklausomybės, ėmė kurti savo tautinius batalionus, kad jie, laikui atėjus, vyktų Lietuvon ir kovotų dėl Lietuvos Nepriklausomybės su kiekvienu jos priešu, vis tiek, kas jis bebūtų.

Po ilgų kovų, nugalint rusų valdžią, o kai kur ir lenkų daromas kliūtis, lietuviams vis dėlto pavyko suorganizuoti į atskiras dalis apie 3,000 savo karių, iš buvusių tuomet rusų armijoje apie 25,000 lietuvių. Bet nė vienai lietuvių daliai, išskiriant menkumą Rovno batalijono dalelę, nebuvo lem-

ta organizuotai grįžti tėvynėn: visas tas dalis bolševikai išgailėję nuginklavo ir likvidavo, o Sibiro batalijonui teko pergyventi ir skaudžią tragediją: bolševikai 1919 m. lapkričio 25 d. vylingai išiveržė į batalijoną ir

suėmė 5 karininkus ir 3 labiausiai jiems nepakenčiamus kareivius, kuriuos iškankinę kūrė laiką kalėjime, nuvarė į kapus ir ten, išvilkę iš drabužių, kardais sukapojo.

Dalims organizuotai grįžti

Lietuvon griežtai kliūdė ir vokiečiai, tebelaikę Lietuvą okupacijos junge.

Tad lietuvių kariuomenė organizavosi tik Lietuvos teritorijoje. Pirmieji sumanymai organizuoti Lietuvos kariuomenę arba apskritai bet kokią ginkluotą jėgą iškilo tuojuo po to, kai buvo sukurta valstybės taryba, vadinasi dar 1917 metų gale. Juo toliau, juo dažniau valstybės taryboje ir visuomenėje šis klausimas buvo keliamas.

1918 m. vasaros gale, dėl visiško rusų fronto iškrikimo bei bolševikų taikos su vokiečiais, lietuviai pabėgėliai ėmė grįžti į Lietuvą. Grįžo į savo tėvynę ir lietuviai karininkai, tarnavę rusų armijoje. Pirmas jų rūpestis buvo kurti savo kariuomenę, kad su ja kovotų dėl Lietuvos nepriklausomybės. Tam jų pasiryžimui buvo statomos be galo sunkios kliūtys. Didžiausios kliūtys buvo daromos iš vokiečių, bet kliūčių buvo daroma ir iš pačių lietuvių tarpo.

Būtent: valstybės tarybos ir laikinosios valdžios sferose kai kurie laikėsi nuomonės, kad Lietuvos kariuomenė nesanti reikalinga, nes nepriklausomybė, esą, būsianti išgauta diplomatijos keliu, ypač valstybės tarybos paskelbtu Lietuvos neutralitetu ir Wilsono tautų apsisprendimo dėsniais. Lietuvai, esą, užteksią porą eskadronų raitelių sienoms saugoti bei vadaus nenoramoms persekioti. Toks nusistatymas ne tik be galo kliūdė lietuviams karininkams dirbti organizacijos darbus visai stabdė. Šio nusistatymo labiausiai laikėsi prof. A. Valdemaras ir jo pasekėjai. Bet, vis dėlto, kariuomenės kūrimo šalininkams pavyko išrūpinti iš valstybės tarybos įsakymą, sudaryti apsaugos komisiją ginkluotoms jėgoms organizuoti.

Nežiūrint to, kad iš tarybos pusės nebuvo padaryta jokio paraginimo, spalio mėn. ėmė atsirasti ir pirmieji kareiviai savanoriai. Spalio 16 d. atvyko 11 pirmųjų savanorių.

Nežiūrint visų kliūčių, nežiūrint to, kad buvo tik saujelė kareivių ir karininkų, kad nebuvo ginklų, drabužių ir kt., beveik savaime imta organizuoti vyriausias štabas, o lapkričio 1 d. Grigaliūno-Glovackio Vilniuje pradėta kurti 1 pėstininkų pulkas.

Pagaliau lapkričio 23 d. buvo išleistas pirmas įsakymas kariuomenei, kurį pasirašė krašto apsaugos ministerijos valdytojas prof. A. Valdemaras. Šis įsakymas laikomas kariuomenės kūrimosi pradžia, nors faktiškai, kariuomenė ėmė anksčiau organizuotis. (sž)

KAIRĖJE: 1920 m. spalio mėn. lietuviai kariai netoli Vilniaus pietauja...

J. Kiaunes atsiminimai

AŠ GULĖJAU KRAUJUOSE...

Rytojaus dieną, 1919 m. sausio 13, mes, trys raiteliai, buvome pasiūsti žvalgiais į Šėtą. Atjojė į Aukštuosius Kaplius, paklausinėję, kas girdėti, nusprendėm visi trys Šeton neįjoti. Mano du draugai -- Daunoras iš Molainių kaimo ir kitas, kurio pavardės neatsimenu -- buvo silpniau apsiginklavę: vienas turėjo naganą, o kitas mauzerį su keliais šoviniais. Dėl savo silpno ginklavimosi jie pasiliko Aukštųjų Kaplių sodžiuje, o aš, kaip vietinis ir, be to, Šetos valsčiaus milicininko uniformoje, nuėjau į Šėtą.

Miestelyje buvo ramu. Užėjęs klebonijon radau V. Gintautą ir E. Pozelą, kurie sakėsi kartu su manim vyksią savanoriais.

-- Bolševikai Šetoje! --

mums ramiai besikalbant, susuko staiga į kambarį išokęs vargonininkas.

Ši zinia visus kaip perkūnas trenkė. Akimirksniu kambarys



Jurgis Kiaunė, Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas, pirmasis sužeistas Lietuvos laisvės kovose, dabar gyvena Brooklyne, N. Y.

istūstėjo. Kas daryti? Manoji uniforma (raikstis ant rankovės) padarė mane, ir aš išėjau į miestelį.

Turgavietėje stovėjo 9 raiti bolševikai. Vienas iš jų sakė susirinkusiems prakalbą ir dalino atsisaukimus. Žvalgų tarpe pamačiau komisarą Bikelį. Apisgrįžęs pasitraukiau nuo būrelio, nes nenorėjau, kad jis pažintų. Pamažėl pro kapines nuėjau Kėdainių link. Voš tik dingęs iš jų akių, pasileidau, kiek tik kojos neša, bėgti.

Už miestelio sutikau bevažiuojantį į Šėtą žmogų.

-- Miestely bolševikai, -- tariau aš jam. -- jei nenori turėti nemalonumų, -- grįžk atgal.

Žmogelis paklausė ir grįžo, o aš iškabiniau į jo roges.

Pasiėmęs Aukštuose Kapliuose savo draugus, skubiai grįžau į Kėdainius. Čia risti, čia suoliais įdamai, ir vis dairdamiesi, kiek galėdami, skubėjome. Arkliai sukaitę garavo.

Jau ir Kėdainiai nebetoli. Matyti bažnyčios stogas. Mes jau prie Kulipių kaimo. Sulaukę arklius, nusėdomė ir eidami šnekučiuojame. -- Stoj, stoj! -- staiga pasigirdo iš miško šauksmas, ir suaidėjo keli sūviai. Priešintis negalėjome. Reikėjo bėgti. Šokome ant arklių ir, kiek arklių kojos įkabiną, pasileidome Kėdainių link.

Tik 5 - 10 minučių tereikėjo, ir mes būtume Kėdainių priemiestyje. Bet įvyko kitaip: mano arklys buvo menkesnis, ir aš likau užpakaly. Kulipkos žvimbė. Iš užpakalio, ne savo balsu rėkdami ir šaudydami, vijosi bolševikai. Nelaimėi arklys suklypo, ir aš nusiritau per galvą žemėn. Prišokęs prie manęs bolševikas kirtu kardu (Tęsinys 10 psl.)

Kandidatė Nr.4



Jonė Kregždaitė (viršuje) ir Asta Endriukaitė (dešinėje) yra dvi naujos Miss Lithuania kandidatės. Pirmoji iš Chicagos, antroji -- Newyorkietė. Ankstyvesniuose Vienybės numeruose buvo Danutės Leskaitės, Rasos Arūnaitės ir Giedrės Kumpkaitės nuotraukos. Tuo būdu iki šiol yra paskelbta penkios Miss Lithuania kandidatės. Kitų kandidatų nuotraukos bus dedamos visą gruodžio mėnesį. Siunčiant nuotraukas, be kandidatės vardo, pavardės ir adreso, reikia pažymėti dar tėvų vardus.

MISS LITHUANIA RINKIMAI

Kandidatė Nr. 5



(V. Mazelio nuotrauka)

MISS LITHUANIA kandidatų nominavimo laikas -- lapkričio ir gruodžio mėnesiai. Miss Lithuania rinkimai vyks visą ateinančių metų sausio mėnesį. Rinkimai vyks populiariu būdu, Vienybės skaitytojams balsuojant specialiais kuponais.

Miss Lithuania rinkimų duomenys paaiškės Vienybės koncerte, 1958 m. vasario 2 dieną, sekmadienį, Webster Hall, New Yorke.

Iš septynių, daugiausia gavusių balsų, kandidatų Vienybės skaitytojai ir Jury Komisija išrinks Miss Lithuania.

Jury Komisija, kurios Garbės Pirmininkė sutiko būti Hollywoodo filmų artistė Rūta Lee Kilmonytė, sudarys visuomenės veikėjai bei organizacijų pirmininkai.

Miss Lithuania, kaip ir jos svita, kurią sudarys sekančios daugiausia balsų gavusios kandidatės, bus apdovanotos.

Smulkiau apie Jury Komisijos sudėtį, taip pat apie dovanas Miss Lithuania ir jos svitai bus pranešta Vienybėje.

Miss Lithuania kandidatės nuotraukas siunčia šiuo adresu: Vienybė, Miss Lithuania Contest, 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Sukaktuvės

Los Angeles, Cal. - Lapkr. 16 d., vienoje tautinių mažumų salėje, aidint lietuviškos muzikos garsams, prie tradiciniams gėralais bei valgiams apraustu staliu, buvo nuotaikingai atšvesta Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūrio trijų metų gyvavimo sukaktis.

Vaišių metu pagrindinę kalbą pasakė Samb. V-bos pirm. rašytojas Gliuda. Sambūrio vardu kaibėjo akt. Kaributas, o žiūrovų -- Liet. Radio Val. pranešėjas B. Dūda. Įvertintiems Dramos Sambūrio pradininkams: poetui Danutei Mitkienei ir režis. Makarevičiui išreikšta padėka.

Minėtame laikotarpyje, esant labai nepalankioms sąlygoms, Dramos Sambūris sėkmingai pastatė tris veikalus, kurie spaudos bei visuomenės buvo palankiai įvertinti.

Siuo metu pradeda repetuoti Grušo drama -- Tėvas, kurios pastatymui suburta stipriausios sceninės jėgos. Šį veikalą režisuoja pats meno vadovas -- akt. Kaributas.

Vietos lietuvių gyvenime šis Dramos Sambūris yra vienas iš svarbiausių veiksnių tremties lietuviškumui palaikyti.

(kv)

Užrašykite savo draugui Vienybėje, jeigu norite, kad jis, skaitydamas ją, jus atsimintu kiekvieną savaitę.

JAROSLAV HAŠEK

Ir viršila su pasitenkinimu žiūrėjo į kareivį, kuris čia pateko iš tolimos piemenų lūšnos Alpėse. Jo veidas buvo nebylus.

— Sustok! — pagaliau pasakė. — Dabar tarnauk šuniškai ir atnešk pypkę. Gerai, o dabar pajodliuok.

Kambary ėmė skardenti staugimas: „Holarijo, holarijo...“

Pasibaigus vaidinimui, viršila išėmė iš stalčiaus keturis papirosus „Sport“ ir didžiadvasiškai padavė juos Hansui, o Sveikas darytą vokiečių kalba čia pat viršilai papasakojo, kad viename pulke vienas karininkas turėjo tokį paklusnų pasiuntinį, jog tas darė viską, ką tik panorėdavo jį ponas, o kai jį kartą paklausė, ar jis nesuėstų su šaukštu savo pono išmatų, šlajam paliepus, tai jis atsakė: „Jeigu man ponas leitenantas įsakytų, tai klausydamas suėščiau, tik jose neturėtų būti nė vieno plaukelio, nes nuo jo man pasidarytų baisiausiai bloga ir kaip mat supyktų širdis.“

Viršila nusijuokė:

— Jūs, žydai, mokate sąmojingų anekdotų, bet aš galiu kirsti lažybų, kad drausmė jūsų kariuomenėje ne tokia, kaip čia. O dabar eisim prie svarbiausio: aš tave skiriu transporto viršininku. Ligi vakaro surašysi visų likusių belaisvių pavardes. Imsi jiems produktus, išdalinsi juos kiekvienai dešimčiai žmonių ir žiūrėsi, kad niekas nepabėgtų, nes atsakysit Jeigu kas pabėgs, aš tave, žydai, nušausiu!

— Aš norėčiau su jumis pasikalbėti, ponas viršila, — tarė Sveikas.

— Tik nepradėk derėtis, — atsakė viršila. — Aš to nemėgstu, nes pasiūsiu tave į lagerį. Labai jau greitai tu čia Austrijai aklimatizavaisi. Nori su manim pasikalbėti privačiai... Kuo žmogus su jumis, belaisviais, geriau elgiesi, tuo blogiau... Kaip mat išsinešdink, še tau popierių, pieštuką ir sudaryk sąrašą!

Viršilos veidas pasidarė kaip persidirbusio žmogaus. Sveikas atidavė pagarbą ir išėjo pas belaisvius, galvodamas, kad kantrybė dėl jo didenybės imperatoriaus duos vaisių.

Dar blogiau buvo su sąrašo sudarymu, nes belaisviai

ŠAUNIOJO KAREIVIO

ilgai nesuprato, kad reikia pasakyti savo vardą. Sveikas daug matė savo gyvenime, bet šitos totoriškos, mordiškos ir gruziniškos pavardės niekaip nelindo jam į galvą. „Niekas manimi nepatikės, — pagalvojo Sveikas, — kad pasaulyje kas būtų galėjęs turėti tokias pavardes, kaip šitie totoriai: Muhlahalej Abdrachmanov — Beimurat Allahali — Džeredže Cerdedže — Davlatbalej Nurdagalejev ir t. t.

Paskų jis ėmė eiti per eiles išsirikiavusių belaisvių, kurie vienas po kito šaukė savo vardus ir pavardes: Džindralej Hanemalej — Babamulej Mirzahali ir t. t.

— Kaip tu sau liežuvio nenusikandi, — su gera šypseną kiekvienam sakydavo Sveikas. — Kur kas geresni mūsų vardai ir pavardės: Boguslavas Štepanekas, Jaroslavas Matoušekas arba Ružena Svobodova.

Anksti rytą pionierių dalinio vadovybė pakeitė nurodymus ir įsakė belaisvių grupę su Sveiku išsiųsti tiesiog į Peremišlį remtuoti geležinkelio Peremišlis-Lubačovas.

Viskas liko po senovei. Sveikas tęsė savo odisėją rusų belaisvių tarpe. Vengrų patrulai varė visus smarškiu tempu pirmyn.

Viename kaime per poilsį belaisviai susitiko su gurguolės daliniu. Prie vežimų stovėjo karininkas ir žiūrėjo į belaisvius. Sveikas iššoko iš rikiuotės, atsistojo prieš karininką ir sušuko:

— Herr Leutnant, ich melde gehorsamst!

Daugiau pasakyti jis nesuskubo, kadangi tuoj pat prišoko du vengrų kareiviai ir kumščiais į nugarą nubloškė jį atgal pas belaisvius.

Karininkas numetė jam papiroso nuorūką, kurią tačiau greitai pastvėrė kitas belaisvis ir įsikišo į burną. Karininkas paaiškino greta stovinčiam kapralui, kad Rusijoje yra vokiečių kolonistų ir jie taipgi turi kariauti.

Toliau per visą kelionę iki paties Peremišlio Sveikui nepasitaikė progos kam nors pasiskųsti, kad jis iš tiesų yra devyniasdešimt pirmojo pulko vienuoliktosios žygio kuopos viršininkas. Proga pasitaikė tik Peremišlyje, vakare juos suvarius į vieną sugriuvusį mažą fortą tvirtinimą.

¹ Ponas leitenante, drįstu pranešti.



(V. Mazėliū nuotrauka)



Joan Francis, operos solistė, prieš keletą metų dainavusi Vienybės koncerte, dar kartą pasirodys mūsų publikai, dalyvaudama Vienybės koncerto programoje, 1958 m. vasario 2 dieną Webster Hall, New Yorke.

Joan Francis neseniai grįžo iš Europos, kur ji su vyru Wm. Melniker, MGM filmų bendrovės egzekutyvu, išbuvo keletą metų. Gyvendama Europoje, Joan Francis aplankė visą eilę kraš-

tų, duodama koncertus amerikiečių iguloms. Su dideliu pasisekimu ji dainavo įvairiose operose Europos didmiesčiuose. Joan Francis šiandien yra viena iš geriausių lietuvių operos solisčių.

Ateinančių metų kovo mėn. Joan Francis grįžta į Miuncheno Operą, kur ji yra nuolatinė solistė.

Vienybės koncerte, 1958 m. vasario 2 d. dainuos Arnoldas Vokietaitis, žinomų New Haveno veikėjų Vokietaičių jaunesnysis sūnus, pagarsėjęs kaip solistas tarp amerikiečių. Arnoldas Vokietaitis yra baritonas, laimėjęs Connecticut Opera Association kontestą ir \$500 premiją. Neseniai Vokietaitis dainavo net keliose iš eilės Godfrey televizijos programose ir dabar jis kviečiamas dainuoti po visą plačiąją Ameriką. Būdamas JAV armijoje, jis taip pat pasižymėjo kaip solistas.

Vienybės koncerto publikai bus įdomu susipažinti su šia naujai kylančia meno žvaigžde.

Baltimore, Md. - Lietuvių Veteranų Sąjunga "Ramovė" Baltimorės sk. rengia kariuomenės 39 metų sukakties minėjimą. Lietuvių Namų didžiojoje salėje lapkričio 30 d. 7 val. vak.

SCHUYLER SAVINGS

and
LOAN ASSOCIATION
of Kearny, N. J.

ĮSTEIGTA 1924 m.

Julius Paknis, President
George Katilus, Vice-pres.
Peter W. Velevas, Ex. Mgr.
Joseph M. Belza, Treasurer
Mrs. S. Dasker, Asst. Sec'y

24 Davis Avenue
KEARNY, NEW JERSEY

Atdara kasdien, išskyrus šėštadienius ir šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30.

MOKAMA 3

Kapitalas \$1,600,000



ŠVEIKO NUOTYKIAI

DIDŽIAJAME KARE

toinės zonoj, kur buvo išlikusios forto artilėrijos arklidės.

Pakreiktuose šiauduose knibždėte knibždėjo utėlės. Jos' tase' trumpus šiaudgalius, tarsi skruzdėlės, nešančios šapūs savajam skruzdėlynui statyti.

Belaisviams davė juodo bizalo iš grynios cikorijos ir po kriaukšlę sužiedėjusios kukurūzų duonos.

Po to juos perėmė majoras Volfas, tikras viešpats visų belaisvių, dirbančių prie geležinkelio remonto Peremišlio tvirtovėj ir jos apylinkėse. Tai buvo itin nuodugnų žmogus. Jis turėjo susitelkęs visą štabą vertėjų, kurie rinko iš belaisvių specialistus geležinkelių statybai pagal jų sugebėjimus ir išprusimą.

Jis buvo tvirtai įsitikinęs rusų belaisvius slepiant savo sugebėjimus, nes pasitaikydavo, kad į jo klausimą, išverstą į rusų kalbą: „Ar moki statyti geležinkelį?“, visi belaisviai atsakydavo stereotipiškai: „Nieko nežinau, nieko apie tai negirdėjau, gyvenau sąžiningai ir garbingai.“

Kai belaisviai išsirikiaavo prieš majorą Volfą ir visą jo štabą, majoras pirmiausia vokiškai paklausė belaisvių, kas iš jų moka vokiečių kalbą.

Sveikas ryžtingai išėjo į priekį, atsistojo prieš majorą, atidavė pagarbą ir atraportavo, kad moka vokiškai.

Majoras Volfas, aiškiai nudžiugęs, iš karto paklausė Sveiką, ar jis ne inžinierius.

— Drjstu pranešti, ponas majore,— atsakė Sveikas,— aš ne inžinierius, bet devyniasdešimt pirmojo pulko vienuoliktosios žygio kuopos ryšininkas. Aš patekau pas savuosius nelaisvėn. Tas atsitiko taip, ponas majore...

— Ką? — užblivė majoras.

— Drjstu pranešti, ponas majore, tas atsitiko taip...

— Jūs čekas,— toliau blivė majoras,— jūs persivilkot karinė rusų uniformą?

— Drjstu pranešti, ponas majore, taip ir yra. Aš tikrai džiaugiuosi, kad ponas majoras iš karto supratot mano padėtį. Gal mūsiškiai ten jau kaunasi, o aš čia be jokios naudos galiu prasistumdyti visą karą. Leiskite, ponas majore, dar kartą paaiškinti viską iš eilės.

— Užteks,— nukirto majoras Volfas, pašaukė du kareivius ir liepė jiems tuoj pat nuvesti šitą žmogų į da-

boklę. Jis pats, kalbėdamas su vienu karininku ir smarkiai, mosikuodamas rankomis, pamažu nusekė paskui Sveiką. Kiekviename sakiny jis minėjo čekų šunis.

Majorą lydėjęs karininkas, kinkuodamas galvą, pasakė, kad apie areštą būtina reikia pranešti igulos vadovybei, kuri kaltinamąjį ištardys ir pasiųs aukščiausiajam kariuomenės teismui. Jokių būdu negalima pasielgti taip, kaip siūlo majoras: ištardyti jį daboklėj ir čia pat už daboklės pakarti. Jiš bus pakartas, tačiau teisėtu būdu, pagal karo teismo įstatus. Smulkus tardymas prieš pakorimą leis atskleisti jo ryšius su kitais panašiais nusikaltėliais. Niekas nežino, kas dar gali iškilti aikštėn.

Majoras Volfas staiga užsispyrė, jį užvaldė ligi tol jo sielos gelmėse tūnojęs žvėriškas žiaurumas, ir jis pareiškė, kad perbėgėlį šnipą tučtuojau pakars savo atsakomybe. Jis gali tai sau leisti, nes turi pažinčių aukštesiose sferose ir į viską jam tik nusišnypti. Čia vis tiek kaip fronte. Jeigu šitas šnipas sugautas ir išaiškintas fronte, tai ištardžius jis tučtuojau būtų pakartas.

Ginčas tarp majoro ir kapitono aštrėjo.

— Neturite šitos teisės! — apmaudžiai šaukė kapitonas.— Jis bus pakartas karo teismo sprendimu.

— Bus pakartas be sprendimol — švokštė majoras Volfas.

Sveikas, vedamas kiek atšakiau ir girdėdamas visą šitą įdomų pokalbį, pasakė jį lydintiems sargybiniams:

— Ropė ne saldėsnė už ridiką. Kartą mes „Kroso“ traktieriuje, Libnyje, kalbėjomės apie kepurininką Vašaką, šokių metu visada kėliantį skandalus, ir sprendėme, ar jį išmesti tuojau pat, tik pasirodžius jam tarpduryje, ar išgrūsti tada, kai užsisakęs alaus užsimokės ir išgers; o gal palaukti, kol jis pašoks pirmą ratą, ir tik tuomet numauti jam batus. Traktieriaus šeimininkas pasiūlė jį išjoti vidury šokių, kad turėtų nuostolių, nes bus užsimokėjęs. Ar žinote, ką mums šitas niekdarys ištaisė? Neatėjo. Ką j tai pasakysite?

Majoras Volfas galų gale leidosi kapitono įtikinamas, kad tasai žmogus turi kaboti tikrai po tolimesnės procedūros, kuri vadinama tokiu mielu vardu: teisėtas kelias.

KRYŽKELĖS

LENKAI PAVOJINGESNI UŽ KRYŽIUOČIUS

Vytautas svarstė, kaip atsispirti Krokuvos vyskupams...



Po valandėlės atsivėrė durys, ir į menę įėjo bajoras Rambaudas ir bajoras Griežė. Rambaudas atsistojo prie durų, nuošaliai, o bajoras Griežė žengė du žingsnius prie stalo, už kurio sėdėjo kunigaikštis su kunigaikštine, ir, kaire ranka prilaidamas kalaviją kuris kyšojo iš po apsiausto, žemai nusilenkė.

— Bajore Grieže, nuo Slonimo tu jau lydėsi nebe mane, o kunigaikštienę, ir, tikiuosi, būsi toks pat stropus, kaip ir man tarnaudamas, — tarė jam Vytautas ir permetė buvusį kryžiuočių riterį švelniū žvilgsniu nuo galvos iki kojų.

— Šiandien aš dvigubai laimingas, šviesiausias kunigaikšti ir šviesiausioji kunigaikštine, — atsakė gražiai nusilenkdamas buvęs riteris.

— O ryt, bajore, būsi laimingas trigubai... trigubai, — nusišypsojo kunigaikštienė ir tyčia pabrėžė žodį „trigubai“.

— Per jūsų malonę, šviesiausioji kunigaikštine.

— Bajore Jurgi, tau lietuvių bajoro drabužiai geriau tinka, negu kryžiuočių baltas apsiaustas su juodais kryžiais... O! nustebęs pamačiusi Margaritą. — Ir kunigaikštienė nusidžiaugė pati.

Bajoras Griežė vėl nusilenkė ir, nekaltai nusišypsojęs, paraudo.

— Pasakyk man, bajore Grieže, kaip tu manai, ką dabar darys kryžiuočiai, sužinoję apie mūsų suvažiavimą su karaliumi Jogaila?.. Ar jie puls mūsų Žemaičius, ar veršis į lenkų žemes? — paklausė Vytautas.

— Sunku pasakyti, šviesiausias kunigaikšti, bet aš manau, kad po tokio smūgio jie tuo tarpu nieko nedarys: jau ir pirma ordine buvo kalbų dėl didžiojo magistro Konrado Valenrodo, o dabar, manau, jį stačiai paskelbs išdaviku, ir bus nauji rinkimai.

Kunigaikštis Vytautas tylėjo ir mąstė.

Aš manau, — pagalvojęs kalbėjo toliau bajoras Griežė, — kad dabar jie nepuls nei mūsų, nei lenkų, o puosis į kovą žūt ar būt... Grafas von Plauenas ir pirma buvo didelis priešininkas mažesnių žygių į Lietuvą. O dabar Marienburge jo nuomonė daugiau svėrs, negu ordino magistro.

— Gerai, — tarė atsidusęs kunigaikštis, — tegu jie ten su galanda ginklus, o mes tuo tarpu pagalvokime savo liežuvius, kad sugebėtumėm atsispirti Krokuvos vyskupams ir ponams... Dabar mums pavojingesni lenkai, negu kryžiuočiai... Nežinau,

Rambaudai, ar daug bajorų ir vyskupų lydi karališkąją porą?

— Krokuvos vyskupas, du karaliaus kapelionai, keli prelatai ir apie šimtą bajorų didikų su savo žmonomis.

— O šiaip palydovų?

— Ne daugiau kaip mūsų.

— Na tai gerai. Gal jau ir metas. Tai judinkimės, — tarė kunigaikštis, išeidamas iš už stalo.

Kunigaikščio ir kunigaikštienės pažiūrėti suplaukė iš apylinkių žmonių minios, ir nedidelis Slonimo miestelis pavirto triukšminga stovykla.

Kai jie išėjo iš trobos, smalsulių minia krustelėjo, nusiėmė kepures; kiti atsiklaupė.

Bajoras Rambaudas nusiėmė kepurę ir suuko kunigaikščiui: „Tegyvuoja!“ Minia pagriebė jo šūki, ir visi pradėjo šaukti:

— Tegyvuoja mūsų kunigaikštis!.. Zdravstvui, naš kniaziui!..

Kunigaikštis išėjo savo bajorų priešakin ir visus šaukiančius ir džiūgaujančius apdovanojo daug reiškančiu žvilgsniu; kunigaikštienė pasėjo į minią keletą saujų naujų blizgančių varinių pinigų. Ties priebūčiu pasidarė baidi spūstis; visi puolė ant žemės, graibė gaudė blizgančius variokus, plėčė vienas kitam iš rankų, stumdėsi, klykė... Tolimesnieji, kurie buvo užsiritę ant tvorų, ant stogų, dabar, pamatę, kad kunigaikštienė beria pinigus, galvotrūkišiais nukurnėjo žemėn ir pradėjo brautis arčiau. Kunigaikštienė padavė bajorui Griežei kapšelį varinių ir liepė pasėti juos minioje plačiau. Bet ir tai neapsiėjo be spūsties ir triukšmo: vienus labai suspaudė, kitus parbloškė ant žemės, kam sumynė purvan kepurę, nutraukė nuo galvos skarelę...

Staiga minia krustelėjo, subruzdė, visi grįžtelėjo atgal ir pamatė atjojančią raitelių būrį.

— Kas ten? — paklausė kunigaikštis. Vytautas arčiau stovėjęs Astravo vaivada.

— Tai mūsų bajoras Morozovas, seniukas. Jis atjoja su savo palyda tau pagarbos pareikšti, — atsakė vaivada.

— Morozovas! Rusai! Žinau, žinau, — nudžiugo kunigaikštis, — dar iš savo tėvo girdėjau, kad tai mūsų geriausi ir ištikimiausi sąjungininkai prieš kryžiuočius ir kalavijuočius.

Kai raitelių būrys priartėjo, priešakin išėjo žilas seniukas. Du tarnai palaikė jo balno kilpas ir padėjo bajorui nusėsti nuo žirgo.

Senas bajoras, pasipuošęs senos mados kariškais rūbais, vos galėjo paeiti. Jis, nebeuolaikdamas kretančios galvos, visas mugėjo, kratėsi jo ilga žila barzda ir vapėjo lūpos. Tarnai įdavė jam į drebančias rankas padėklą su duona ir druska.

— Budiendorov, naš kniaziui! Bju tebe čelom i prošu priinati naš chleb i sol.* — Ir su tais žodžiais įteikęs kunigaikščiui padėklą, dviejų tarnų prilaidomas, nusilenkė ir ranka palytėjo žemę.

Kunigaikštis priėmė padėklą, paragavo duonos druskos ir, perdavęs padėklą riteriui Griežei, pasveikino bajorą.

— Spasibo! Zdravstvui, starina!** — Ir, žengęs į jį žingsnį, paplojo bajorą ranka per petį.

— Ja vieroj i pravdoj sluzil bačke tvojamu kniaziu Keištutu. Chodil s nim na Balgu, bil liachov. Dva raza byl ranen...*** — Ir senas bajoras karįs norėjo atskleisti ant krūtinės rūbą ir parodyti savo senas žaizdas.

— Znaju ja tebia, starina, znaju. Spasibo. Kak živioš? V čiom nuždaješsia?**** — paklausė kunigaikštis.

— Čevo? — pravapėjo senukas.

* Būk sveikas, mūsų kunigaikšti! Žemai tau lenkluosi ir prašau priimti mūsų duoną ir druską.

** Ačiū! Sveikas, senuki!

*** Aš visomis išgalėmis tarnavau tavo tėvui, kunigaikščiui Keištutui. Zygiavau su juo į Balgą, mušiau šliėktas. Du kartus buvau sužeistas...

**** Žinau aš tave, senuk, žinau. Ačiū. Kaip gyvuoji? Ko tau reikėtų?

Lietuviai Advokatai

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWTON 9-6620

K. W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGINYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER Co., Inc.

Lietuviškos ir angliškos
rašomosios mašinėlės
žemiausiomis kainomis:
Nuo \$30.00 ir t.t.



Taip pat skaičiavimo
mašinos, mimeografai ir
kiti raštinės reikmenys.
119 WEST 23rd STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-8086

BILL'S BAR

(Buv. Atletų Klubo name)

W. OSIP AUSKAS

Savininkas

Geri gėrimai, geras maistas,

draugiška nuotaika

168 MARCY AVENUE

Brooklyn 11, N. Y.

EV 4-9709

WHITE'S DRUG, INC.

Mes siūnčiame (vairius

vaistus jūsų giminėms

Lietuvą

29 MILLBURY STREET

WORCESTER, MASS.

PL 4-0110

JGIN BALTA DUONIS

Frankford Avenue

C A F E

1700 Frankford Avenue

PHILADELPHIA, PA.

CASINO THEATRE

210 F. 86th Street

New York, N. Y.

Nuo lapkr. 29 iki gruodžio 5

DER HIMMEL IST
NIE AUSVERKAUFT

KAISERMANOEVER

LAIŠKAI

KAS YRA TAUTININKAS—SU MANDATU, AR BE MANDATO?

Ta Amerikos demokratija tai tik jau (kaip kurių žmonių supratimu) yra keistas tvarinys. Dvieju Tautinės Sąjungos skyrių pirmininkai sako, kad J. Tysliava ir V. Gedgaudas neturi mandato dalyvauti New Yorko L. Taryboje. Vadinas: Tautinės srovės seniausio laikraščio redaktoriai, kurie prisidėjo prie visų tautinių organizacijų steigimo, neturi teisės dalyvauti N. Y. L. Taryboje ir prisidėti prie Lietuvos laisvinimo, bet dviejų tautinės organizacijos skyrių pirmininkai, turi teisę kalbėti

VISOS TAUTINĖS SROVĖS VARDU... Gera logika ir gerai suprasta demokratija. Bet čia ne demokratija kalta. Matyt, ponams pirmininkams Vienybės redaktoriai, yra "nusi-dėję", neįdėdami tų ponų nuotraukų į porą pašukutinių laikraščio numerių ir neparašydami jų pagarbai ilgoko straipsnio. Už tai jie sumanė tiems redaktoriams neleisti svarstyti ir ginti Lietuvos reikalų.

Jeigu jūs, ponuliai, norite Tysliavai ir Gedgaudui keršyti, tai darykite savo vardu, bet tik jau ne visos TAUTINĖS SROVĖS VARDU. Dvieju skyrių pirmininkai, net ir du Tautinės Sąjungos skyriai, dar nesudaro visos TAUTINĖS SROVĖS, kurios nariu aš pats esu. Kalbant apie mandatus, čia visiems yra aišku, kad laikraštis Vienybė su dviem jo redaktoriais, turi geresnį mandatą ginti Lietuvos reikalus, negu du skyriai su jų pirmininkais kalbėti visos srovės vardu.

Tautininkas
Lake Worth, Florida

* Maskva dabar kaltina nebe Turkiją, bet Izraelį, sakydama, kad tai esanti pagrindinė Amerikos bazė planuojamam puolimui prieš Siriją. Washingtonas tuos gandus paneigė.

Užrašykite savo draugui Vienybę, jeigu norite, kad jis, skaitydamas ją, jus atsimintų kiekvieną savaitę.

PITTSBURGE BUVO ĮSPŪDINGAI PAGERBTAS POVILAS DARGIS

Pittsburgho visuomenė neseniai Sherwyn viešbučio salėje pagerbė Povilą P. Dargį. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentą ir žinomą visuomenės veikėją jo 25 metų visuomeninio darbo sukakties proga.

Pagerbimą suruošė Pittsburgho Lietuvių Vaizbos Butas — The Lithuanian Chamber of Commerce, kuriame sukaktuvininkas jau eilė metų aktyviai dalyvauja. Į minėjimą atsilankė vietos lietuvių rinktinė visuomenė. Buvo svečių ir iš tolimesnių vietų: dr. M. J. Vinikas, SLA sekretorius iš New Yorko, J. J. Juozaitis, Lietuvių Demokratų Lygos atstovas iš Chicagos ir kiti. Savo gausiu atsilankymu mūsų tautietį pagerbė ir vietos valdžios aukštieji pareigūnai, kurių tarpe buvo Pittsburgho miesto mēras D. L. Lawrence, H. B. Stewart, apskrities viršininkas, T. E. Barrett, teismų viršininkas, Ch. J. Sorok, policijos šefas, M. Komichak, radijo stoties pareigūnas, šešiolika teisėjų, keliolika valstybės gynėjų, policijos vadai, kurių šeši lietuvių kilmės, Slovakų Evangelikų Fraternalinės organizacijos prezidentas ir kitų tautų bei organizacijų atstovai.

Sugiedojus Amerikos himną ir kun. A. Ziubriul atlikus invokaciją, minėjimą pradėjo A. Savolskis, Vaizbos Buto pirmininkas. Pasveikinęs atsilankiusius svečius jis pakvietė toastmasteriu adv. M. Simon, kuris vadovavo iškilmių programai.

Pagrindinę kalbą angliškai pasakė dr. M. J. Vinikas. Jis nušvietė sukaktuvininko P. P. Dargio asmenį, išskeldamas jo organizacinę veiklą ir nuopelnus visuomenei, ypač pabrėždamas jo darbus didžiausioje Amerikos lietuvių organizacijoje Susivienijime.

Taip pat didelio svečių dėmesio sulaukė aukštųjų valdžios pareigūnų sveikinimai. Pirmasis iš jų prabilo miesto mēras D. L. Lawrence. Sveikintojas gērėjosi P. P. Dargio veikla ir linkėjo dirbti toliau savo tautai, šiam kraštui ir miestui, kurio gyventoju sukaktuvininkas yra. Apskrities viršininkas H. B. Stewart taip pat aukštai vertino sukaktuvininko 25 metų veiklą. Širdingus sveikinimus ir linkėjimus pareiškė T. E. Barrett, teismų viršininkas ir kiti.

Sveikintojai, kalbėdami apie sukaktuvininką, gražių žodžių pasakė ir mūsų visuomenei bei linkėjo lietuvių tautai greičiau atgauti laisvę.

Sukaktuvininką taip pat sveikino raštu visa eilė visuomenės veikėjų, organizacijų atstovai ir SLA kuopos.

Kalbom pasibaigus P. P. Dargis šiltais žodžiais dėkojo visiems už sveikinimus ir gražius linkėjimus, pareiškdamas, kad šie gražūs atsiliepimai ir pagerbimas teikia jam naujų jėgų ir ištvermės dirbti ir toliau mūsų visuomenei bei tautai.

Kalbų protarpiais įspūdingai padainavo keletą dainų solistė Juliana Andrulonis. Daina "Ilgiausių Metų" buvo skirta poniam G. Dargienei, kuri minėjo savo gimtadienį.

Darnus ir įspūdingas P. P. Dargio pagerbimas paliko ryškius pėdsakus ir lietuviškame gyvenime. Reikia laukti, kad šis parengimas Pittsburgho lietuviams duos naujų draugų iš amerikiečių tarpo. (an)

Išnuomojami du gražūs, šviesūs kambariai dideliame bute, su šiluma, šiltu vandeniu ir telse naudotis virtuve. Dviem blaivaus būdo vyrams. Kreiptis: Alex Labutis, 273 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

IŠNUOMOJAMA du gražūs, dideli kambariai su atskiru (ėjimu, šiluma, karštu ir šaltu vandeniu, pirmame aukšte, netoli subway, Ridgewoodo sekcijoje. Dienomis kreiptis: VI 9-3374, vakarais VA 1-8125.

Išnuomojama moteriai, didelis šviesus kambarys su šiluma ir kitais patogumais prie Manhattan Beach Iš lango matoma jūra. Nuoma 20 dol. mėnesiui. Kreiptis: Ignas Svilainis, 165 Erwin St. Manhattan Beach, N. Y. Tel. NI 8-0159.

Išnuomojama: East New Yorke - 2 kambariai su baldais ar be baldų, galima naudotis virtuve. Visi patogumai, apšildymas, moderniškai ištaisyta. Kreiptis po 6 v. v. M. Simon, 842 Glenmore Ave., Brooklyn 8, N. Y.

Pažadėtoji Žemė

Hartford, Conn. - Po ilgu pratybų lapkričio 16 d. Dramos Teatro Ratelis vaidino W. Somerset Maugham premijuotą 4 veiksmų pjesę. Veikalas apima anglų emigrantų kūrėmąsi Kanadoje. Lietuviams veikalo dvasia nesvetima, nes mūsų emigracija tiek į Kanadą ir kitus kraštus savo išskūrimo sąlygomis buvo sunki ir vargin-ga.

Atvykus ir apsigyvenus Ip. Tvirbutui čionai, vietiniai kultūrininkai subruzd organizuoti Dramos ratelį, nes turint geriausią režisorių ir tuo nepasinaudoti, būtų nepateisinama kultūrinių organizacijų gyvenimas. Ip. Tvirbutas savo talentingumą panaudojęs mėgėjus vaidintojus puikiai paruošė savo rolėms. Visi vaidintojai savo rolėms labai atitiko ir tarp vaidintojų ir publikos jau-tėsi bendras ir įtikinantis gyvenimas. Tik prisiminkime Nora Marsh + Marija Plečkaitytę ir Frank Taylor — Vl. Plečkaitį: šie abu jauni vaidintojai buvo labai ilgose ir sunkiose psichologinėse rolėse. Ypač M. Plečkaitytė buvo veikalo ašis, apie kurią sukosi visas veikalo turinys. Nežiūrint jauno amžiaus, sunkiausios rolės Ip. Tvirbutas sukūrė iš M. Plečkaitytės asmenį su visais savais ir veikalo išgyvenimais.

Veikalo veiksmas vykdavo atskirose vietovėse ir todėl buvo reikalingos skirtingos dekoracijos. Jas paruošė Navašaitis, Maslauskas, Liaukus. Dekoracijos atitiko veiksmą turinui ir Kanados gamtovaizdžiu. V. Minuko elektros apšvietimas dekoracijas išryškino.

Režisoriaus Ip. Tvirbuto žodžiais betariant, tikrai vaidintojų ratelis pasodino savo pirmąjį medelį dideliame estetinės kultūros sode. To medelio "palaistyti" susirinko apie 350 asmenų. Nors veikalo vaidinimas užtruko apie 3 val. bet stebėtojai nenoriai atsisveikino su vaidintojais paskutinei uždangai nusileidus. Visi stebėtojai turi pripažinti, kad Hartfordo lietuvių kolonijos gyvenime jų pačių pastatytas veikalas tokiam aukštam — pirmą kartą.

Darbo įdėta daug ir vaisiai puikūs, bet veikimo riba neturėtų likti tik Hartforde. Linkėtina, kad visos artimesnės lietuvių kolonijos pasikviestu Hartfordo vaidintojus, nes tik bendras kultūrinis susipratimas leis ir toliau šiam rate-liui veikti.

Alfonsas Burneika

* Prezidentas Eisenhoweris prašys kongreso padidinti lėšas užsienio pagalbai ir gynbos reikalams.

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

TONIKAS VIDURIAMS



Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklių. Ji vartojama arba tos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidney's), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, ptaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šurpuliavimo, peršalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemenų deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

GENERAL PARCEL and Travel Co., Inc.

(Licensed by USSR)

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ FIRMA GAVO IŠ 'INTOURIST' MASKVOJE OFICIALŲ LEIDIMĄ TIESIOGINIAI SIŪSTI SIUNTINIUS Į:

SSSR, LIETUVĄ, ESTIJĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ, GUDIJĄ, BUKOVINĄ, ARMENIJĄ, IR KITAS RESPUBLIKAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Paketai pristatomi asmeniškai, paštu, arba kitais klientui patogiais būdais. Siuntiniai supakuojami ir tuojau išsiunčiami. Po poros dienų siuntėjas gauna oficialų pašto įstai-gos pakvitavimą. Siuntini galima paruošti iš nuosavų arba pirktų daiktų.

Užmiesčio klientai gali būti tikri greitai mūsų dėmesiu. Gavę Jūsų siuntinį, siunčiame tuoj pat paštu smulkia apyskaitą.

SVARBU! Visos siuntinio išlaidos, įskaitant muitą, sumokama čia. Jūsų giminės ir draugai gaus siuntinius nemokamai, be jokių mokesčių.

Mūsų klientų patogumui, mes parduodame įvairias medžiagas, odos daiktus, batus ir pusbačius, laikrodžius ir laikrodėlius, vaikų drabužius, nosines, šalikus, ir kitokius aukštos kokybės dalykus prieinamomis kainomis. Turime pilną rinkinį vaistų. Mes siunčiame suvamas mašinas, rašomąsias mašinėles, mechaniškus ir techniškų instrumentus, taip pat foto aparatus. Prašykite mūsų kainaraštį.

SIUNČIAM TIK NAUJI DAIKTAI

PRADŽIUGINKITE SAVO GIMINES NUSIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINI

GREITAS IŠSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

ATDARA KASDIEN NUO 9 VAL. RYTO IKI 6 V. V. SEKMADIENIAIS NUO 9 V. R. IKI 4 V. V.

INFORMACIJŲ KLAUSKITE: TELEFONU CHELSEA 3-2583

MŪSŲ KLIENTŲ PATOGUMUI ATIDARYTAS SKYRIUS CLEVELANDE. JO ADRESAS:

900 LITERARY ROAD, CLEVELAND 13, OHIO

Telephone: TOWER 1 - 1461.



Tėvynės Mylėtojų Draugijos Los Angeles Skyriaus Valdyba (iš kairės į dešinę) sėdi — Ona Račkienė, Hypatia Yčaitė-Petkienė, stovi — Vincas Dovydaitis, pirmininkas prof. Mykolas Biržiška ir Vladas Bakūnas.

Aš gulėjau...

(Tėsinys iš 5 psl.)

per pečius. Susmukau, bet, staiga pašokęs, ėmiau sukintėtis prieš jo arklio galvą, kad negalėtų man kirsti. Tuo metu priėjo antras ir atstatė į mane šautuvo vamzdį. Aš sumišau ir atsigrėžiau į jį. Keli pirmojo kardo smūgiai, ir aš gulėjau kraujuose. Bet raudonarmiečiams to neužteko: vienas, nušokęs nuo arklio, spardė mane kojomis, o kitas plūsdamas musė kazokiška nagaika, dar kiti gaudė po lauką mano arkli. Pyktis ir kerštas degė manyje. Skausmo nė nejutau.

-- Užteks! Teima jį velniai! -- keikėsi bolševikai. -- Padvės šis prakeiktas baltagvardietis.

-- Paimkime jį su savim, -- pasiūlė vienas iš mano žudikų, bet kiti atkalbėjo, sakdami, jog neturėsią kur manęs dėti. Be to, ir prasmės nėra, nes gyvo iki šėtos nenugabensią. Pakeliui padvėsiąs.

Ilgiau gaišti prie Kėdainių, dviem jų priešams pabėgus, matyti, ir bolševikai nedrįso. Užtektinai prisikeikė ir pasigavę mano arkli, nujojo atgal į šėtą.

Bandžiau keltis ir eiti į Kulupių kaimą. Deja, kojos nebeklausė. Jaučiau nepaprastą skausmą ir karštį. Pamačiau, jog mano rankos, visos kraujuotos ir labai sutinusios.

-- Mirtis! -- dingtelėjo mano galvoje, ir gyvenimas, kaip kino filma, kiek siekė mano atmintis, prabėgo ties mano akimis. Prisiminė net tokie dalykai ir atskiri asmenys bei žodžiai, kurie jokios reikšmės mano gyvenime neturėjo; ir visa tai taip vaizdžiai pamačiau, tarsi tas viskas tik vakar buvę. Atsiminiau savo motiną, namiškius ir draugus. Gailėstis suspaudė man krūtinę, pasidarė karšta, pagaliau gera, akyse tamsu, ir aš nusėjau sąmonės.

Kazkokie balsai pažadino mane. Atidaręs akis, pamačiau nepažįstamą vyrą. Gerklę kazkas degino. Matyti, tas vyriškis

su degtine mane galvino.

-- Palikim jį ramybėje ir greičiau važiuokime namo, -- ragino jį lenkiškai jo moteris.

-- Jėzus Marija! Negaliu aš jo šičia sužeisto palikti, -- irgi lenkiškai kalbėjo susijaudinęs vyras. -- Aš pats buvau Japonų kare sužeistas ir žinau, ką tai reiškia, -- vis kartojė žmogelis ir savo nepertvirciausiomis rankomis grabaliojosi apie mane.

Šio geradarijo dėka atsidūriau Kulupių kaime. Sušję vyras siūlė išgerti samagonkos, o moteris virė ramunėlių ir šildė vandenį žaizdoms mazgoti. Sutinusios rankos neleido nuvilkti drabužių. Teko siūles ardyti. Sustiprinę ir aptvarstę žaizdas, paguldė ant patiesto šiaudų kūlio. Išvargintas užmigau.

Nemalonus jausmas pažadino -- ėmiau vaitoti. Jau buvo naktis -- tamsu. Atsikėlusį moterėlė išiebo pamaną ir, apžiūrėjusi mane, pasakė, jog už-

puolę biauzybės prūsokai. Apgynusi nuo nevidonų, vėl atsigulė.

Karštis ir skausmai vargino mane. Negalėjau užmigti, bet džiaugiasi, jog dar gyvą paliko. Smarkus bildesys į duris ir elektros lempučių šviesa į langus balsiai mane išgąsdino.

-- Na, dabar tai jau galas, -- pamaniau sau. -- Bolševikai atvyko manęs pribaugti ar gal su savim išsivežti. Tik vardu pašauktas atsiliepiau ir pamačiau savųjų draugų veidus. Mane apėmė neapsakomas džiaugsmas.

Vidunakty aš jau buvau Kėdainių ligoninėje. Doktoras Jarašius susiuvė man žaizdas. Po operacijos, skausmo išvargintas, užmigau.

* 1965 metais dirbančiųjų skaičius Amerikoje, sakoma, pakils iki 80 milijonų, vietoj dabartinio 70 milijonų.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.



BARAS - RESTORANAS
VYT. BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms, susirinkimams, parengimams

1883 MADISON STREET
Brooklyn 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. Stoties)
Tel. EV 2-9586

DIDELĖS NUOLAIDOS SIUNČIANTIEMS PAKIETUS Į LIETUVĄ!

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite išitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuoti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.
148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N.Y.
(Išlipti Sutphin Blvd. Stotyje) Tel. AXtel 7-6082

DIDELĖS NUOLAIDOS LIETUVIAMS,
kurie pas mus perka drabužių medžiagas savo
giminėms į Lietuvą ir Sibirą pasiųsti.

VILNONĖS IR KITOKIOS MEDŽIAGOS
PALTAMS, KOSTIUMAMS IR SUKNELĖMS.

SUPERIOR PIECE GOODS CORPORATION
200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.
TELEFONAS AL 4-8319



PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro) Tel. Virginia 9-3112

Draudimo reikalais, taksų paruošimas, Notarinių
dokumentų tvirtinimui, kreiptis į
JUOŽĄ ANDRIUSĮ

GENERAL INSURANCE BROKER - NOTARY PUBLIC
Uzpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami dokumentai ir atliekami visu rusiu draudimai: gyvybes, namu, baldų, automobiliu, bizniu ir t.t. Geras Patarnavimas.
87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Kasdien iki 8 v.v. Sest. iki 6 v.v. Tel. Virginia 7-4477

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje
yra švieži nes jie atgabunami lėktuvais:

Petro Lissausko krautuveje taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, lietuviškų desrų ir šviežių, tiesiai iš farmos atvežtų kiaušinių.

Lissausko krautuveje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
(Prie Maspetho Lietuvių baznycia) Tel. TW 4-8087

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089



TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-9785

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

**LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS
LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI**



JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAIUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generaciją atstovą **PETRA LISAIUSKĄ**, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESTNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių uželgų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

ŠAUTUVAI

Kas tik medžioklės sportui reikalinga, yra gautama mūsų krautuvėje. Mes parūpiname leidimus. Taip pat siunčiame šautuvus į Europą.
ZIRMO COMPANY

146 Park Row
New York 7, N. Y.
Tel. REctor 2-0231

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.
Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Visame New Yorke nerasete gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šoktus -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.
J. WEINSTEIN, Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

**M. AND Z. COLLISION WORKS
JULIUS MALDUTIS**

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Tel. EVergreen 8-9794

Pajamų mokesčių, buhalterijos ir apdraudos reikalais kreiptis į --- **FRANK DIMAS**

764 CYPRESS AVENUE RIDGEWOOD 27, N. Y.
(Du blokai nuo Myrtle Ave. stoties, Canarsie line)
Atdara kasd. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Sest. nuo 10 r. iki 6 v.v.
Telefonai: EV 1-4774, MI 2-4076

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street 700 Carolinē Ave.
Brooklyn 1, N. Y. N. Valley Stream, N. Y.
MAin 4-6400 Valley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams prienamomis kainomis. Geriausi gėrimai pigiausiomis kainomis. Lietuviški maisto gaminiai.
Patriotiniu organizacija susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreiptis į klubo vedėją **V. E. MIKALAIUSKĄ**.

280 UNION AVE BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

VIENYBĖ

Alg. Avižienis, aktyvus skautų akademikų veikėjas. Mūsų Vyčio redaktorius, atvyksta iš Chicagos į studentų suvažiavimą.

J. Ulėnas, Vyties korp. New Yorko skyriaus pirm., praves studentų rengiamo banketo Statler viešbuty šį šeštadienį programą.

D. Sakalauskaitė, R. Žukaitė, J. Gibaitis, L. Šmulkštys ir L. Narbutis sudaro redakcinę kolegiją Santaros naujo biuletenio Zvilgsnis į Santarą.

Rita Garbačiauskaitė, žinomo lietuvių veikėjo Šveicarijoje dukterė, šiuo metu svečiuojasi Great Necke, N. Y., pas p. Telksnius.

E. Zabaruskaitė, D. Juknevičiūtė ir H. Zibas baigia redaguoti ketvirtąjį Santaros metraštį. Galutinis terminas straipsniams pristatyti gruodžio 1 d.

J. Maurukas, Korp! Neo-Lithuania New Yorko pirm., praneša, kad skyriaus metinė šventė įvyks 1958 m. sausio 11 d. Estų namuose, New Yorke.

Dr. Eug. Noakas, su žmona Emilija; lapkričio 26 d. gavo Amerikos pilietybę.

MIRĖ P. MINETA

Lapkričio 21 d. Brooklyno vienybiečius Bruno ir Beatričę Minetus ištikio skaudai nelaimė: staiga mirė jų vienintelis sūnus Pilypas, vos 35 m. amžiaus. Palaidotas lapkričio 23 d. Rockville kapuose, Lynbrook, L. I. Liko žmona ir du maži vaikučiai. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių.

Užuojuota tėvams ir likusiai velionio šeimai.

STUDENTŲ BANKETO DALYVIŲ DĖMESIUI

Dėl didelio New Yorko lietuvių visuomenės susidomėjimo studentų banketu buvo parduota daugiau bilietų, negu salė gali sutalpinti. Rezultate teko pakeisti patalpą ir banketas įvyks Statler viešbučio garsiajame Georgian Room. Sąryšy su patalpos pakeitimu, banketo laikas nukeliamas į 7:30 val. vak.

Prašoma nevėluotis, nes pavėlavusieji galės nebegauti vakarienės. Visi bilietai išparduoti ir rezervacijos daugiau nebepraimamos. Kas nori sėdėti grupėmis po 10 žmonių, prašome anksto stalus užsakyti pas V. Ramanauską VI 6-0041.

ATIDARĖ SKYRIŲ

General Parcel and Travel Co., Inc., siuntiniams siųsti į Lietuvą ir kitus Sovietų valdomus kraštus, turinti centrą New Yorke, 135 West 14th St., šiomis dienomis klientų patogumui, atidarė skyrių Clevelande, Ohio, 900 Literary Rd., tel. Tower 1-1461.

DAILININKAI RUOŠIASI RUDENINEI PARODAI

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga, savo tarpe turinti tarptautinio masto menininkus, ruošiasi gruodžio 7-15 d. d. Lietuvių Piliečių Klube, Brooklyne, N. Y. įvyksiančiai parodai.

Prieš penkerius metus Jono Subačiaus pastangomis dailininkų sambūris suruošė dvi parodas. Prieš trejus metus 11 jos narių Brooklyno Apriškimo parapijos salėje išstatė 46 darbus. 1956 metais buvo suruošta paroda velionies Petro Kifaulėno parodos katalogui atspausdinti.

NYLD Sąjungoj sutelpa įvairių mokyklų ir įvairaus amžiaus lietuviai dailininkai. Iki 1954 metų jai pirmininkavo čia gimęs William Vincas Vitkus, vėliau Aleksandra Vitkauskaitė-Merker. Jos pirmininkavimo metu buvo priimtas statutai. Protestuodami prieš daugumos narių nenorą organizaciją paversti "globaline lietuvių dailininkų organizacija", kai kurie nariai pasitraukė. Sąjungos veikla šiandien domisi net tolimoji Lietuvoj.

Sąjungos tikslas, kaip pareiškė pirmininkas Pranas Lapė, yra suburti New Yorko lietuvius profesionalus dailininkus, kuriuos riša bendras tautinis kultūrinis paveldėjimas. Sąjungai šiuo metu priklauso 17 dailininkų. Adomas Galdikas spalio 28 posėdyje buvo išrinktas garbės nariu. Daugelis sąjungos narių pastoviai dalyvauja parodose už sąjungos rėmų, kaip V. K. Jonynas, A. Galdikas, A. Elskus, R. Viešulas ir kiti.

Sąjunga planuoja ruošti kasmet apžvalginę rudens parodas. V. K. Jonynas Sąjungą atstovauja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo organizaciniame Komite, kuris taipgi ruošiasi globalinei lietuvių dailininkų apžvalginę parodai.

Sąjunga pageidauja ir kviečia visus New Yorko apylinkės profesionalus lietuvius dailininkus ar dar studijuojančius menininkus išjungti į jos eiles. Sąjungos adresas: P. Lape, 141-45 Union Turnpike, Flushing, New York. (al)

NAUJOS VALDYBOS

Korp! Neo-Lithuania New Yorko sueigos metu išrinko naują Korp! Neo-Lithuania Centro Valdybą ateinantiems dviems metams. Be to, sueigoj išrinkta ir atskira Korp! Neo-Lithuania New Yorko valdybą. Pasiskirsčius pareigoms abi valdybos pradėjo eiti savo pareigas.

Korp! Neo-Lithuania Centro Valdybą sudaro -- pirmininkas Povilas Ališauskas, vice-pirmininkas ir išdininkė -- Irena



Aldona Mackevičienė-Bukaveckaitė praėjusią savaitę Columbia Universitete buvo įteiktas Master of Science diplomas. A. Mackevičienė, Lietuvos Generalinio Konsulato sekretorė, Vytauto Didžiojo Universitete studijavusi teisę, vėliau Paryžiuje Sorbonnos Universitete gilinusi prancūzų literatūros studijas, šią vasarą New Yorko Columbia Universitete baigė bibliotekų mokslų fakultetą, išgydama Mokslo Magistro laipsnį.

Staskevičiūtė-Stankūnienė, sekretorius Petras Ulėnas. Arbitr Elegantiarum valdybos pakviestas Stepas Mackevičius.

Korp! Neo-Lithuania New Yorko Valdybą sudaro -- pirmininkas Juozas Maurukas, vicepirmininkas Antanas Smetona ir sekretorius Algis Speauskas. Naujoji Korp. Neo-Lithuania New Yorko valdyba pirmame savo posėdyje pakvietė Arbitr Elegantiarum pareigoms Stepą Mackevičių, o Juniorų Tėvūnų -- Vytautą Vaitaitį.

Vyt. O. Virkau, dailininkas, rūpinasi K. Ostrausko dramos

"Kantarėlė" menine priežiūra. Knyga artimu laiku išeis iš spaudos.

"APLAISTĖ" PREMIJĄ

Praėjusį šeštadienį pas Algirdą ir Joan Landsbergius, Richmond Hill, N. Y. buvo susirinkęs didelis būrys draugu ir pažįstamų "aplaistyti" jaunojo dramaturgo antrąją literatūrinę premiją už dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje". Pobūvy dalyvavo p. p. Aisčiai, Skėmai, Čerkeliūnai, Bagdžiūnai, Šalčiai, D. Paškevičiūtė-Klimienė, Katz, Danny Kay ir kiti.

